

MATEO

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani (Arókasi 3.23-38)

¹ Xesosi Teoso mereëkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini uãka. Xosee inakori Xesosi iri atoko ïkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini Xesosi apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini imi atoko itxa.

² Ininiã ia atoko itxa:
Kitxakapirîka Apraão, Isaki iri.
Isaki, Xakoo iri.
Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.

³ Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.
Péresi, Ésirõ iri.
Ésirõ, Arão iri.

⁴ Arão, Aminatapi iri.
Aminatapi, Nasoõ iri.
Nasoõ, Sáomõ iri.

⁵ Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.
Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.
Opetxi, Xesee iri.

⁶ Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auíte itxaua.
Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria
ïtanoro. Eereka Tavii takaro oa.

⁷ Saromão, Hopoão iri.
Hopoão, Apia iri.
Apia, Asa iri.

⁸ Asa, Xosapaa iri.
Xosapaa, Xorão iri.
Xorão, Osia iri.

⁹ Osia, Xotão iri.

Xotão, Akasi iri.

Akasi, Esekia iri.

¹⁰ Esekia, Manasee iri.

Manasee, Amõ iri.

Amõ, Xosia iri.

¹¹ Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki
ĩkorakanani kãkiti Isaeokini maĩkaãka. Pa-
pirónia tixinimoni anikaãkana.

¹² Papirónia anikikona atoko,

Xekonia, Saratxieo iri.

Saratxieo, Soropapeo iri.

¹³ Soropapeo, Apiotxi iri.

Apiotxi, Eriakiĩ iri.

Eriakiĩ, Asoo iri.

¹⁴ Asoo, Satoki iri.

Satoki, Akĩ iri.

Akĩ, Eriotxi iri.

¹⁵ Eriotxi, Ereasa iri.

Ereasa, Mataã iri.

Mataã, Xakoo iri.

¹⁶ Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria ĩtaniri.
Xesosi, iuara Teoso Mereẽkiti itxaua. Inoro
Maria.

¹⁷ Apraão, iua ãkiri, imekaniri, apika mekaniri,
apika mekaniri ãkiri, apika mekaniri apika
mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki,
katosipeka pakini ninoa uãka. Eereka aua
Tavii, Tavii ãkiri, imekaniri, apika mekaniri,
apiko itxaãpota. Katosipeka pakini ninoa uãka.
Iuasaakiika Xoteoakori anikaãka Papirónia
tixinimoni. Ninoa mekaniriakori katosipeka
inakasaaki, Xesosi iponaniãpeka.

Xesosi Iponaniini Pirena
(Arókasi 2.1-7)

¹⁸ Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereēkiti iponaniākasaaki, Maria ominapatari Xosee. Oītaniriuatini apisapanika, omotokiāri amarini Erekarī Matamatakoti sikakiti. ¹⁹ Xosee uākatari Maria kamari maerekaṭi ātikata. Atāo inakarinoka kamakari iua, ininiā kona inirekarī kākiti imaropiretiniri oa kamixi onini. Kākiti sauaki osiniā, Xosee !inirekaro opētauatini, kotxi erekarī kamakari iua. Ininiā inirekarī itakanapiniro oa, ixika kākiti mimarotakaniā. ²⁰ Ikara atoko inini ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni. Ininiā itxa:

—Xosee, Taviini apika mekaniri pite. Kona pipīkapero Maria papakapini pītanoro īkapani, kotxi Erekarī Matamatakoti, iuara kamixipeka txīkitakaro. ²¹ Auako oa ākiri. Pitakauākatariko Xesosi itxauako, kotxi imakatzakari kākiti maerekani —itxa Teoso nitiri.

“Xesosi” popīkari sākireē, iuatxikana, “Kākiti Maerekani Makatzakakari,” itxa.

²² Apikomoni Teoso nitiri txari:

—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari sāpiretpekari ikara sākiretxi. ²³ Kitxakapirīka ia atoko itxa:

Hīkenakotari. Sito kikikata masirīkato mixiuatako.

Auako oimi. Itakauākataāka Emanoeo inakori

—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. “Emanoeo” popīkari sākireē “Teoso atekata aua.”

²⁴ Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri sākire. Ininiā ītanorouata Mariakata. ²⁵ Eereka amarini iponaniākasaaki, Xosee takauākatari Xesosi itxaua. Amarini iponaniini apisa iua !isirīka Mariakata.

2

Atokatxi Pokĩkinimoni Auakani

¹ Xesosi iponaniã Pereẽ inakori sitatxiti, Xotéia tõpa, Erotxi auĩteti inakasaakia. Iusaaki atokatxi pokĩkinimoni auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni Pereẽ takote. Iõriki imarotakani ninoa.

² Ininiã itxana kãkitimoni:

—Naniparari amarini Xoteo auĩte inakariau? Ate itikapekaro iõrikite atokatxi pokĩkinimoni. Oa iõriki oerekaua auĩteti Apiananiri iponaniãpeka. Ininiã ate apoka uai akapotoreẽkiniua iua apisatoõ, kotxi Apiananiri itxaua —itxana ninoa.

³ Erotxi ikara ikenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona inirekari ãti auĩteti apokini. Ininiã ikinimane Xerosareẽ auakani kona erekaxinirena, kotxi ninoa pĩkari Erotxi.

⁴ Ininiã iua apotiitana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini. Ininiã Erotxi pimaãna:

—Nanipa Teoso Mereẽkiti iponaniãko? —itxa.

⁵ Ninoa apakapapiretari:

—Pereẽ sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sãkire sãpiretakari iõkatsopatakiti kitxakapirĩka:

⁶ Pereẽ sitatxiti auakani, Xotéia tõpa, hĩte sitatxine poiãori, iuaritika kona hĩpẽtauatape, kotxi hĩte sitatxineẽ iponaniãko Isaeokini auĩte.

Kãkiti mĩkiikakari itxauako

—itxa ninoa auĩtetiakori Erotximoni.

⁷ Ininiã Erotxi akiritana ninoa iõriki imarotakani, ninoanani imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ipimaãna:

—Mitxipitipanika kirisaakipa hĩtikataro oa iõriki? —itxa ninoamoni.

Ininiã ninoa sãpiretari. ⁸ Iposo atoko iokanatana Pereẽmoni:

—Hĩsako Pereẽmoni amarini hinitini ĩkapani. Hãpokasaakiri, hĩsãpiretano. Ininiã nota apaka sako, iua apisatoõ nikapotoreẽkiniua ĩkapani —itxa Erotxi.

Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi ! inirekari ãti auĩtetxi auini.

⁹ Erotxi sãkire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iõriki atokatxi pokĩkinimoni itikakitona ĩkiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaãtaã oa iõriki iotoka. ¹⁰ Ninoa atamatakasaakiro iõriki, iteene ipoxokoniuatana. ¹¹ Ininiã apokana aapoko. ĩroãna. Apokarina amarini inoro Mariakata. Ininiã ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ. Itxarina:

—Apiananiri pitxaua. Aãũite pitxaua —itxana.

Iposo atoko itiina imaktxakana. Ininiã imaktxakarina erekari imĩkitina auĩtetximoni isikakitina ĩkapani. Isikarina oro, ĩsẽso inakori, miha inakori pakini. ĩsẽso, miha pakini kamariãro peerekari. ¹² Ininiã eereka Teoso sãpiretana iõriki imarotakanimoni itaponeẽna:

—Kona hĩkanapiriãpe Erotximoni —itxa Teoso ninoa taponemoni.

Ininiã ninoa kanapiriãkasaaki auinimoni, ãti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

¹³ Iõriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee itaponemoni:

—Paiamata. Põkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixinimoni. Himiteka. Kona hĩkanapiriãpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi

Erotxi nitari amarini okiniri ïkapani —itxa Teoso Xoseemoni.

¹⁴ Ininiã Xosee:

—Nisapitikako —itxa.

Ininiã iua ïkanõkatika Xosee õkitikaua. Aiamata Exito tõpamoni isini, amarini anikini ïkapani. Ininiã imimitekari amarini inorokata Exitomoni.

¹⁵ Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriãko. Kona ikanapiriã Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti:

Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

¹⁶ Erotxi imarotakasaakiri iõriki imarotakani sipe inakasaaki, !imisãkiretaikarina iua, ininiã iua omanãkarauata. Ininiã amarini ipikananipeka inakaniua, apaka axapitipanika inakaniua, imakinikana okãkitaka Pereẽ sitatxitiã auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iõriki imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iõriki tokiã. ¹⁷ Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaõka auape iuasaaki. ¹⁸ Iua txari:

Hamaa sitatxiti ikenakotaãkako ätsaãtxi. Hakeo atoko sitoakoro txiapatako oimiakori matinani. !Onirekari kãkiti mïkapiritiniro oa, kotxi oimiakori kona auaika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

¹⁹ Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri misãkiretari iua itaponemoni. ²⁰ Itxari:

—Põkitikaua, pimikanapiriãri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni. Amarini kinirõo okaka inakani kona auaika —itxari.

21 Ininiã Xosee mikanapiriãri amarini, inorokata Xotéia tōpamoni, Isaeo tixinimoni. 22 Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ãkiri auñtetxi ininiua irini tikini, Xosee pĩkari Xotéia tōpa auini. Ininiã Teoso nitiri iuaĩkana itaponemoni sãpiretari ãtiãtaã isini ĩkapani. Ininiã Xosee, Maria, Xesosi pakini sari Kariréia tōpamoni Isaeo tixini. 23 Nasaree sitatxiti kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka inini. Ninoa txari: Nimereẽkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Eereka Xesosi aneẽpe. Iusaaki Xoão kapatxisareri, ãparaã makipakaniãtaã Xotéia tōpa aua. Iuaã iua oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. 2 Iua txa:

—Himaerekani hĩtakanapako, kotxi Teoso mereẽkiti paĩtiki apokako iua ikinipoko auñte ininiua ĩkapani —itxari Xoão.

3 Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari Xoão pirena. Itxari:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: “Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,”

itxa Isaía kitxakapirĩka.

4 Xoão takari mãkatxi kamero piti kamakori. Kamero kãkiti pira. Ipakiotsere aamata kamakori. Inikari txĩtxiri. Itximari mapaã ĩtopakero. 5 Kãkiti

Xerosareẽkini, ikinimane Xotéia tōpakini, ikini-
mane Xotão tinikata auakani pakini sari ikenako-
tinirina ĩkapani. ⁶ Iuaã ninoa sãpiretari Teosomoni
maerekati ĩkamakitina, imaerekani imakatzakini
ĩkapani. Eereka iua patxisatana Xotão uiniti.

⁷ Txama Xoão atapakasaakina pariseoakori,
satoseoakori pakini apokini iuamoni
ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso
misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini
! auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari
! hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.

⁸ Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini,
ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko
ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri
himaerekani.

⁹ Hãkixiniremoni ! hĩxinikapiri:
“Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini
Apraãoni txaua,” !hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai
hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã
Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni
posotari anikinii Teosomoni. ¹⁰ Aamina maereka
iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini.
Kãkiti auari ikitaita kauanari aamina maereka
iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka
iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso
kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite
kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane.
Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte
ixipokini ĩkapani.

¹¹ —Hĩte nipatxisata ãparaaã. Hĩpatxisatiko
oerekari maerekati hĩkamakiti hĩtakanapapeka.
Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari
Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari
itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti

mata nimakatzakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatzakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko. ¹² Katarereri ãpokari ahoisi otãta imakatzakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã — itxa Xoão.

*Xesosi Patxisatiko Pirena
(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)*

¹³ Iuusaaki Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isari Xotão uinitimoni, Xoão patxisatiniri ĩkapani.

¹⁴ Txamari Xoão txari Xesosi:

—Pite nirekatari nota patxisatinii? !Apakata, kotxi pitemoni maerekati !auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota —itxa Xoão.

¹⁵ Xesosi apakapapiretari:

—Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso nirekaãkiti —itxa.

Ininiã Xoão:

—Ateeneka.

¹⁶ Eereka ipatxisataãka atoko ikanĩkiĩta imiriĩ. Iuusaakipeka iaxiti takaka. Ininiã kãkiti atapari Erekari Matamatakoti katxakaãpotini kamoã atoko inakari. Xesosimoni oãpoka. ¹⁷ Eereka Teoso sãkirauata iaxiti:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa Teoso.

4

*Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)*

¹ Erekari Matamatakoti anikari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã Satanasi atamakaerekatiniri

ĭkapani. ² Iuaã Xesosi takanapari inipokotini Teoso imisãkiretini ĭkapani. Koarêta pokamara, koarêta ĭkanõkati pakini itakanapari inipokotini. Ininiã inatxikatani iuani.

³ Ininiã iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua katamakaerekareri itxaua. Itxari:

—Pite Teoso ãkiri pininiãua, ininiã ere kai soro komiri pitxĩkitaka —Satanasi txari Xesosi.

⁴ Xesosi apakapapiretari:

—Kona nikamari pite paniãtakiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane

—itxa Xesosi Satanasiimoni.

⁵ Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni. Iua sitatxi akiritaãka Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misãkiretiko aikotimoni api-ata õtano tsokitiri nopini. ⁶ Ininiã Satanasi txari Xesosi:

—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikiniipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane. Ninoa maĩkai pimap-inakani tĩkane, ininiã pikarouatini ! auari. Kona kai soro karotari pikiti,

—itxa Satanasi.

⁷ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:

Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.

⁸ Eereka Satanasi anikari Xesosi ãtiãtaã iuaĩkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaã Satanasi

oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaã auakari pakini. ⁹ Ininiã itxa:

—Pikapotoreẽkiniãua nota apisatoõ piteosone-tinino, ininiã ikinika nisikaiko —itxa Satanasi.

¹⁰ Xesosi apakapapiretari:

—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua ãkapaninokara piparĩkauatako

—itxa Xesosi.

¹¹ Ininiã Satanasi takanapa txari iua. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inĩkatinirina ãkapani, kotxi itapara !auaika.

*Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)*

¹² Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoão kapatxisareri kateia ãki takiko, isari Kariréia tõpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa. ¹³ Ininiã eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoõ sitatxitipeka aua itxa. Kapanaoõ, Kariréia poa takote, apaka Seporõ, Natarii pakini tõpati takote.

¹⁴ Kitxakapirĩka Isaía, Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari, iuaã Xesosi auako. Ia atoko Teoso sãkire txapeka:

¹⁵ Seporõ, Natarii pakini tõpati ipoa mitari takote, Xotão uiniti ipiniã. Kãkiti takauãkatari iua itixi, Kariréia tõpa. Xoteo minakanua tixine itxaua. Iuaã Erekari apokako.

¹⁶ Ninoa kãkiti, ipiã auakani, !imarotari Teoso. Ipĩkaniãtaã ninoa auanãta. Ninoa atamatariko tirikapi. Ikamara mitari. Iua tirikapi iopinipokotako ipiã auakani sauaki.

Ikara atoko itxa Isaía kitxakapirĩka.

¹⁷ Xesosi apokasaaki Kapanaoõ sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:

—Himaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte ininiua —Xesosi txana ikinipoko kãkiti.

Xesosi Akiritari Ipi Ipi Pakini Kokatsaãriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

¹⁸ Xesosi Kariréia poa tiniã itĩpokotakasaaki, itikari ipi kiki, Simão Petro inakori, itari Átree inakori pakini. Itakanãtarina hetxi. Kokatsaãriti itxauana. ¹⁹ Ininiã Xesosi akiritana ninoa:

—Masa notakata. Hĩtakanapariko hõkatsaãtini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sãkire hõerekini ĩkapani, kãkiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

²⁰ Ininiã iuasaakiika ninoa takanapari okatsaãtinina. Xesosikata sa itxana.

²¹ Apikomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txiako, Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Ninoa irikata kanauaã auanãta. Ihetxina iotsaãnãtana. Ininiã Xesosi akiritana ninoa.

²² Iuasaakipeka itakanaparina iri, kanaua pakini. Xesosikata sa itxana imoianatinirina ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Arókasi 6.17-19)

²³ Xesosi sari ikini Kariréia tõpamoni. Aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua isa. Iuaã isãpiretana Teoso iokanapirena erekari, Teoso kãkiti auĩte inini pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

²⁴ Xesosi kamakiti, apaka isãpiretakiti, iaripiretapeka ikinika Síria tixini. Ininiã kãkiti minana itomaneri amianatakani iuamoni. Ikini sereti amianari auakini sari iuamoni. Kãkiti maerekati matamatakoti Satanasi

nitiri auaiñtotakiti apoka iuamoni. Apaka kãkiti mapitxiritakani apoka. Apaka titinanakakari amianariti auakini apoka. Apaka kãkiti maposota t̃pokatani pakini apoka Xesosimoni. Ikinikana erekape itx̃ikitakana ninoa. ²⁵ Itomaneri sari iua tikini. Kãkiti Kariréiakini, tesi pakini sitatxitikini, Xerosareẽkini, kãkiti Xotéia t̃papakini, Xotão uiniti ipiniãkini pakini sari iua tikini.

5

Xesosi Sãkirauata Ixirata Auñte Nopini (Kapítoro 5, 6, 7)

¹ Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa oerekarauatini ñkapani. Imoianariakori apotiitaua iuamoni. ² Iuasaaki oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekarì? (Arókasi 6.20-23)

³ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina, iuaritika imarotarina ! iposotarina Teoso nireẽkiti ikaminina, ininiã amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina ninoa. Teoso takari erekari kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari Teoso auñtetxi ininiãtaãua.

⁴ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa txiapata imaerekanina xika. Ininiã eereka Teoso m̃kapiritana ninoa, amarini m̃kapiritiko atoko.

⁵ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparaxinirena ninoa, iuaritika ! itxitarina ãti. Iamonñkarina ãti. Teoso sika-panikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.

⁶ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa iteene nirekari erekarinoka ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, âparaã inirekinina atoko, ninoa iteene nirekari erekari ikaminina. Ininiã Teoso sikana ninoa ikinipoko erekari inirekakitina.

⁷ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa amonĩkari ninoa misiritakani, ininiã iua atokotxikana Teoso amonĩkanako ninoa kaamonĩkarerini.

⁸ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari Teoso nireëkitinoka, ininiã ninoa aõkitariko Teoso.

⁹ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni, kauaĩrerinimoni. Ninoa parĩkauata neenamtxi xipokini ĩkapani. Ininiã ninoa akiri-taãkako Teoso anaakori.

¹⁰ —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari erekari, ininiãkara apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekari kamakani auako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

¹¹ —Teoso takari erekari hĩtemoni, apanakini misiritakasaakii, imisãkirepiretakasaakii, aãpirena ikamakasaaki hĩtemoni nota sãkire hãuikini xika.

¹² Poxokonoka hĩtxako, kotxi Teoso sikai hĩparĩka ĩki ito, itixine hãpokasaaki. Hĩte misiritiko atokokana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka misiritaãka, ininiã hĩpoxokoniuatako —itxa Xesosi.

Iõkira Pirena

(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)

¹³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Iõkira erekaro atoko hĩtxaua ikinimane ĩkapani. Iõkira matxoatapeka onakasaaki, ininiã !apakata otxoa kanapiriini iuaĩkana. Ininiã oõkaãka. Kãkiti kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena

14 —Tirikapi atoko hĩtxaua ikinimane kãkiti ĩkapani. !Hĩposotari hĩkipatiniri sitatxi xirata nopini auakari, kotxi ikinimane atamatari tirikapi. 15 Kãkiti !itakari tirikapi kopiti ãki. Itakarina itano ikini aapokotxiti ĩopinikini ĩkapani. 16 Iua atokokanera hĩtxako, kotxi erekari hĩkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hĩkamako. Ininiã apanakini atamatari erekari hĩkamakiti. Ininiãra itxarina aĩri iaxitikirimoni: “Peerekai pite.”

Teoso Sãkire Moisesi Apakapakiti

17 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Kona hĩtxape: “Xesosi xipokariko Teoso sãkire Moisesini apakapakiti,” kona hĩtxape. Apaka, “Kitzakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hĩtxape. Kona ikara inakari !nixipoka. Nota ina ĩkinipoko ninoa sãpiretakiti nikamini ĩkapani. 18 Atãopitika ĩkinika Teoso sãkire apokako. Kona xatiki Teoso sãkire iõkatsopatakoru kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso sãkire !ixipoka. Apokapitikako imakinika isãkire. 19 Teoso sãkire ĩpaniãtakiti apiari aua, apaka poiãori aua. Kãkiti makamakaniãri ĩkinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ĩkinika Teoso sãkire imakamakani ĩkapani, poiãori itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Āti kãkitipekana, ikaminiãri ĩkinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ĩkinika Teoso sãkire ikamini ĩkapani, apiari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. 20 Ia nisãpiretai. Kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini !ikamari atão inakari Teoso nireẽkiti. Ininiã hĩte kaminiãri ninoa atokotxikana, !

hãuiritaãka hiĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atão inakari Teoso nireẽkiti hĩkaminiã, hiĩroãpitika iuaã.

Omanãkaretxi Pirena

²¹ —Hĩte imarotari kãkiti kitxakapirĩka sãpiretaãka. Ia atoko inaãka: “Kona apanakini hõkape. Kokaniri anikaãkako imisiritikomoni,” inaãka kitxakapirĩka. ²² Uatxa apikomoni nota sãpiretaiko hĩte. Maxikatiũka pomanatiniãri pitari, panikaãkako pimisiritikomoni. Pite napetiniãri pitari, ininiã auĩtetxiakori misiritapitikai. Pakiritiniãri pitari: “Kĩĩkitei,” ininiã pimisiritiko paĩtiki apokako. Nota txai hĩte, kona erekari kokaniri. Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniã, ininiã maerekani misiritikoãtaã hĩsapitikako.

²³ —Ininiã hĩsikaasaaki Teoso apisatoõ hĩsikakiti hĩsikini ĩkapani, iusaaki hĩxinikari hĩtari homanatakiti. ²⁴ Iusaakiika hĩtakanapariko hĩsikakiti iuaã hĩsikiniri apisa. Hĩsako katimaritika homanatakitimoni. Himisãkiretari, homanãkare hĩxipokini ĩkapani. Iposo atoko kanapiriã, hĩsikakiti tĩkane sika hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

²⁵ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Kãkiti kinirão apoĩtakiniãi, ininiã pimisiritiko mereẽkarimoni iua anikinii apisapanika, katimariã pisa iuamoni. Pimisãkiretari iua, kotxi pimisiritiko mereẽkari sikaiko pite pimisiritakirimoni. Ininiã eereka iua takai kateia ãki. Iuaã pikaikotako. Ininiã apisapanika pimisãkiretariko iua pomanatakiri. ²⁶ Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txīkitakai Maerekati Pikamini?

²⁷ Xesosi apikomoni sākirauata:

—Hīte imarotapekari kitxakapirīka sāpiretakori: “Pītanoro minakotokatika kona pisirīkape.”

²⁸ Kitxakapirīka ikara atoko itxama. Nota sāpiretaiko hīte apikomoni. Sito atamatakari kinirāo oakata sirīkaka inakari, iuara kamapekari maerekati ākixinireē. ²⁹ Kona pauiritapiri maerekati pikamini txīkitaākari pitekata ikaikotini. Patamatakiti txīkitakiniāi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka pitxari, kotxi maerekati pikaminiā, maerekani misiritikoātaā pokaākako. Apiaerekata Teosokata ātipirika pauini āti pokinoka pauini. ³⁰ Piuako pikikomoni auakari txīkitakiniāi maerekati pikamini, ininiā pisauaka, oka pitxa, kotxi maerekati pikaminiā, maerekani misiritikoātaā pokaākako. Apiaerekata mauakotikai pauini ātipirika Teosokata. Kona pauiritapiri maerekati kaikotini pitekata. Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

³¹ —Kitxakapirīka ia atoko itxa sākiretxi:

Pītanoro pitakanapiniā, aātsopa pisika oamoni ĩtanorotxi takanapiko aātsopati.

³² Iuaritika nota sāpiretaiko hīte, !hītakanapaperoko pītanoro. Pitakanapiniāro, ininiā maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiīti nirekakari āti kiki. Ininiā iuasaaki oa kamari maerekati apaka pite xika. Apaka oa takakari kamari maerekati. Apakata pitakanapiniro pītanoro, ātikata osirīkiniā —itxa Xesosi sākire.

Atãopitika Inakari Sãkiretxi

³³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãkiretxiti. Ia atoko itxapaniko: “Hĩkamariko imakinika hĩkamaenetakiti. Hĩkamariko hĩkamaenetakiti Teoso ĩkapani,” itxa. ³⁴ Notara sãpiretai hĩte apikomoni: “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri Teoso tixine uãka, kotxi iuaã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, kona apikomoni pakiritape. ³⁵ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri itixi uãka, kotxi Teoso uai aua apaka. “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri Xerosareẽ uãka, kotxi auĩtetxi Apiananiri sitatxine itxa. ³⁶ “Nikamapitikariko,” pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri pikii uãka, kotxi ! apakata pitxĩkitakiniri piãko pomama inini, kasarori inini. Ātika piãko kona piposotari pitxĩkitakiniri kasarori inini, pomamari inini. ³⁷ “Ari,” pinakasaaki, pikamapitikariko. “Kona,” pinakasaaki, kotxi kona piposotari pikaminiri. Kona āti sãkiretxi ! pikamape. Maxikatĩika kamakori sãkiretxiti Satanasi sãkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena
(*Arókasi 6.29-30*)

³⁸ Xesosi oerekarauatapanika:

—Ia atoko kitxakapirĩka sãkiretxiti: “Neenamtxisaaki āti makatxakiniãri poki, pixikatxitariko. Iuasaaki pimakatxakariko iua oki apaka. Pitsiriĩ pataka āti kãkiti xika, pixikatxitariko. Iuasaaki iua tsiriĩ apaka pimapatakako,” itxa sãkiretxi kitxakapirĩka. ³⁹ Txamari nota sãpiretaiko

hīte apikomoni. Kona hīxikatxitapiri maerekati hītemoni auakasaaki. Āti aritiniāri pitoō, ininiā pikirioka ipinitoō iaritini ĩkapani. ⁴⁰ Atxiīti āti nirekari anikinii pimisiritiko mereēkarimoni, kotxi iua nirekari pite sikiniri pimāka iuamoni iua txineirote pimasikakani xīka. Ininiā anikinii apisapanika, pisikariko pimāka inirekakiti, apaka apikomoni āti pimāka. Ikara atoko hīkamako. ⁴¹ Ia āti sākiretxiti: Āti paniātiniāi itii panikini āti ōti, ininiā ipi ōti panikari itii. Poerekariko pitiraōki. ⁴² Atxiīti āti amanaāi pitii, ininiā pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiāi pitii “Akamoni iuaīkana !nisikai,” ininiā iusaaki pisikariko iuamoni —itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini
(*Arókasi 6.27-28, 32-36*)

⁴³ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Hīkenakotapekari ia sākiretxiti: “Hītiretariko hinirimane. Homanatariko himokaiakari.” Ikara atoko kitxakapirīka auari. ⁴⁴ Ikara atoko itxama. Nota sāpiretaiko hīte ipinimoni. Kona homanatapiri himokaiakari. Hītiretariko iua apaka. Hamanaāri Teoso hīte omanatakani erekari isikini ĩkapani. ⁴⁵ Apakatapitika amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi kākiti erekarini auiniātaā iopinikini ĩkapani, apaka maerekani auiniātaā iopinikini ĩkapani. Iua iokanatarī āparaā atāo inakari kamakanimoni, apaka atāo minakati kamakanimoni. ⁴⁶ Hīte tīretakaninani hītiretiniā, kinirepa Teoso sikari erekari hītemoni hinirimanenokara hītiretakasaaki? Kotxi kākiti maerekati kamakani apaka tīretari

ninoa tiretakani. ⁴⁷ Hīte misākiretakaninani himisākiretiniā, kākiti Teoso mimarotakani atoko hītxa, kotxi ninoa misākiretakani imisākiretana. ⁴⁸ Ikinipoko hīri iaxiti auakari kamakiti erekari, ininiā iua atokokana hītxīkitakariko ikinipoko hīte kamakiti erekari —itxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

¹ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua īkapani, erekari pikamakiti apanakini imarotini īkapani. Pikaminiāri erekari apanakini apokaerekatiniī īkapani, kona papakapari piparīka īki iaxiti, aīri iaxiti auakari sikakiti.

² Aua kākiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiīti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kākiti ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo apotiitiniātaāua, apaka mapara kākiti napiniātaā, inirekarina ikinimane itikiniri erekari ikamakitina. Inirekarina kākiti iuikinina. Ikara atoko !pitxape minakati matiitimoni pisikarauatakasaaki. Pixinikariko ia: Ninoa apakapapekari ikinika erekari kākiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti.

³ Pisikarauatakasaaki minakati matiitimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni auakari imarotiniri piuako pikikomoni auakari sikakiti. ⁴ Ikara atoko ininiā, pitenani imarotari pisiākiti. Piri iaxitikiri, ikinipoko atamatakari, iīkitxitaiko kākiti apisatoō —itxa Xesosi.

Teoso Misākiretiko Pirena (Arókasi 11.2-4)

⁵ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Teoso himisākiretakasaaki, kona hīkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniātaāua, kimaporiā apaka, Teoso imisākiretini īkapani. Ininiā ikinimane itikana. Hīxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai īkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atāo poxokonitxi !auari. ⁶ Teoso pimisākiretakasaaki, pisa pitenani auiniātaā. Kona pauiritapiri āti kaikotini pitekata Teoso pimisākiretakasaaki. Iuaā pimisākiretari piri matamatakoti. Iuaā iua atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitikiri.

⁷ —Teoso pimisākiretakasaaki, pimixinikariko pisākire. Maxikatiīka kona pisākirauatape iuakata. Teoso sākire mauīākati xinikari Teoso kenakotiniri isākire kotxi kaiāori isākire. ⁸ Ikara atoko ! pikamape pimisākiretakasaakiri iua, kotxi pisākirauatini apisapanika Teoso imarotapekari pinirekakiti. ⁹ Ia atoko hītxako Teoso himisākiretakasaaki:

“Aīri iaxiti auakari, ate nirekari piuāka paxitiko.

¹⁰ Anirekari ikini itixiti auakani auītetinii pite.

Pite tixine pinireēkiti kamiko atokokana, anirekari pinireēkiti kamiko īkorapokoriti,

¹¹ Nipokori ikiniōtika pisikauako.

¹² Pimaxinīkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinīkaretini atokokana pimaxinīkaretariko.

¹³ Kona panikapeua aātaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aāuakasaaki. Ikara atoko piposota, kotxi pitenanira auītetxi txaua. Pitenanira kaposotiire. Ātipirika peerekai pite. Ameē.”

Ikara atoko hĩtxako Teosomoni.

¹⁴ —Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxiti auakari maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

¹⁵ Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

¹⁶ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isãkirauatini ĩkapani. Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotini itakanapinirina inipokotinina, kãkiti iuikinina ĩkapani. Ininiã ninoa matinaniuata itooãna ikara kãkiti imarotini ĩkapani. Atão nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari ! apakaparina erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisãkiretini ĩkapani. ¹⁷ Hĩte ikara atoko !hĩkamape. Hinipokotini hĩtakanapakasaaki Teoso himisãkiretini ĩkapani, hãrokatoõtaua. Hõeretari hiãko. ¹⁸ Ininiãkara apanakini ! imarotari hĩtakanapiniri hinikini. Ininiã hĩri matamatakoti, iuananira itikariko hĩkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiã isikaiko hĩparĩka ĩki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti

(Arókasi 12.33-34)

¹⁹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Maxikatiĩka kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiĩti kamara nikari pitii. Atxiĩti oerẽkata. Atxiĩti kiĩtiriri ĩtirĩkari iua. ²⁰ Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso

tixineẽ, kotxi iuaã ! auari kamara. Iuaã tiitxi ! oerẽkata. Kona ixipoka. Kiĩtiriri ! ĩtirĩkari iua.
 21 Pitiretakiti auiniãtaã, iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
 (Arókasi 11.34-36)

22 —Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki, ipinikare aua pãkixinireẽ, ininiã pinireẽkiti imakinika erekari. Erekarinokara patamatiniã, erekari pixinire. 23 Txamari poki oerekasaakii maerekati pikamini, ipiã apoka pãkixiniremoni. Iusaaki tirikapi kamara na xatiki lauari pitemoni —itxa Xesosi.

Ipi Auĩtetxi Pirena
 (Arókasi 16.13; 12.22-31)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
 —! Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki.

Teoso Nĩkatiniua Ate
 (Arókasi 12.22-31)

25 —Ininiã nitxai: Pinirekari nipokori, iãriã pakini auãki pinini ĩkapani. Apaka pinirekari mãkatxi piĩto ĩkapani. Ikara pinirekini xika maerekaxiniretika kona pitxape. Erekarini nipokori. Apiaerekata pixinire. Erekarini mãkatxi. Apiaerekata piĩto. Ininiã ãtipirika ! pixinikapiri nipokori, mãkatxi pakini pinitini.

²⁶ Kona pipīkarauatape nipokori poiāo auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki. Kona ninoa takarauata. Kona apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena. Iuaritika piri iaxitikiri sikakienatana ninoa. Ininiā ninoamoni nipokori ! ixipoka. Teoso apia xinikai hīte. Ininiā kona pipīkarauatape. ²⁷ Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxīkitakai apikomoni āti oara pauini.

²⁸ —Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimāka pinirekini xika. Aāui pixinikako. Kona aāui parīkauata. !Ikamari imāka, iuaritika aāui peereri. ²⁹ Kitxakapirīka auītetxi Saromāo inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiāori imāka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aāui. ³⁰ Aāui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaāka. Iuaritika Teoso nīkatari aāui. Ininiā apiata inīkakai hīte. Ikamamākatapitikai. Poiāonoka hīte auikari Teoso sākire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hītxa.

³¹ —Ininiā maerekaxiniretinoka kona hītxape. “Kipa ninika? Kipa niāta? Nāpa napokari mākatxi?” kona hītxape. ³² Teoso sākire mauīākani maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri iaxiti auakari imarotari pinirekaākiti. Ininiā maerekaxiniretika !pitxape. ³³ Merepitipanika pinirekariko Teoso piauīte ininiāua. Iua nireēkiti pinitako, ininiā atāo inakarinoka pikamako. Ikara atoko inakari pikaminiā, pite nirekakiti apaka isikaiko. ³⁴ Maerekaxiniretinoka kona pitxape katana pinirekakiti pixinikini xika. Pinirekakiti auapitikako katana, iuaritika mitxipanika kona pixinikapiri ikara maerekaxiniretika, kotxi ikiniōtika aua ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

7

Apoĩretxi Pirena
(Arókasi 6.37-38, 41-42)

¹ Iuaĩkana Xesosi sákirauata:

—“Kona erekari pikamakiti,” kona pitxape átimoni, ininiákara Teoso kona txai pite: “Kona erekari pite kamakiti,” !itxai, ² kotxi Teoso misiritai pimaerekani xika, áti pite misiritini atokokana. Iteene pimisiritiniári áti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite maerekani xika. ³ Ikara ia atoko. Pisápiretari áti: “Aãsoró aua poki áki,” txamari kona pimaákatari aátxirata pite oki áki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama? ⁴ !Apakata pisákire pitarimoni: “Pauiritano aãsoró poki áki auakari nimakatzakini.” Ikara atoko pininiá ! erekari, kotxi aátxirata aua pite oki áki. ⁵ Maerekati kamakarii pite, kotxi pikamakiti erekari atxiĩti, txamari maerekatinoka pixinikakiti. Pimakatzakariko aátxirata pite oki áki auakari merepanika, ininiá eereka apakata patamatiniri aãsoró pitari oki áki auakari pimakatzakini. Ikara oerekaua piteka maerekani auakasaaki, pitakanapariko piteka maerekani, ininiá eereka apakata pimoianatiniri áti iua maerekani itakanapini íkapani.

⁶ —Kákiti kona sikari Teoso nakiti anãpamoni, kotxi atxiĩti iua anãpa kirioka, akatsata txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso mapaxitakatimoni, kotxi iua anãpa atoko. Eereka iua misiritapitikai.

—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua katxaratari. Iua atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona hĩsikari Teoso

nakiti, kotxi eereka imisiritari Teoso nakiti noak-itsatxi irari misiritini atoko —itxa Xesosi.

*Kona Hĭtakanapapiri Teoso Himisãkiretini
(Arókasi 11.9-13)*

⁷ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pinitarauatakasaaki, papokapitikariko pinireẽkiti. Aĩri iaxitikiri pakiritiniã, iua apakapapiretai. Ia atoko itxako: “Pikanikauata. Piĩroã,” itxako. ⁸ Ikinika amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaãkapitikako. ⁹ Amarini amanainiãri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi? ¹⁰ Ximaki amanainiãri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Irĩtxi kona kamari ikara atoko inakari. ¹¹ Kãkiti maerekani apaka imarotari erekari isikini amaritenamoni. Aĩri iaxitikiri apiata imarotari isikiniri erekari iua anaakorimoni, ninoa amanaãkasaakiri.

Ãti Pitiretini Pirena

¹² —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretiniĩ pite? Ininiã iua atokokana pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso paniãtakiti aãtsopaã auakari, apaka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

*Ipi Kimapori Pirena
(Arókasi 13.24)*

¹³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Teoso tixine hiĩroã axapitiri ĩronakikoãtaã. Mitari ĩronakikoãtaã sikari sari maerekani misiritikoãtaã. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri

kākiti sari iuaã. ¹⁴ Axapitiri ñronakikoãtaã, kimapori axapitiri. Iua apo sari auapininiika inini tixinemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiãoka kākiti sari iua kimaporiti —itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena
(Arókasi 6.43-44)

¹⁵ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Auapitika Teoso sãkire sãpiretakari, txamari iua na atão isãpireta, kotxi isãpiretari iua sãkire Teoso sãkirekata. Ikoketari. Atão inakari ikoketa maerekatikata. Erepaniko. Pamonõkoniri iua. Mapara patamatakasaakiri, soti auĩte atoko itxa. Ñkixiniremoni ãkiti atoko itxa. ¹⁶ Pimarotari kākiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti maerekati. Inako mina kona iritari kĩpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua atoktxikana kākiti maerekati kamakani kona kamari erekari. ¹⁷ Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiã maerekati iri. ¹⁸ Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina maerekati kona posotari erekari iritini. ¹⁹ Aamina maereka iriti itoãka, arika inaãka. ²⁰ Ininiã aamina iriãra kākiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kākiti imarotaãka —itxa Xesosi.

Kākiti Teoso Tixine Ñroãkani
(Arókasi 13.25-27)

²¹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Apanakini txano nota: “Pite niauĩte” inakani, !isapanina Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Niri iaxiti auakari nireẽkiti kamakarinanira sapaniko iuaã. ²² Itixi xipokini õtisaaki, itomaneri kākiti maxikatiĩka akiritano: “Pite aãuĩte apiatakari. Papakapaua. Aõerekapekari pisãkire apanakinimoni.

Aõmitikapekari maerekati matamatakoti piuãkaã. Akamapekari posotiiretxi kaiãopokori,” itxanako ninoa. ²³ Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hïte. Hïsipiniikaua. Maerekatira hïkama.” Ikara atoko nisãpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itxauana —itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari

(*Arókasi 6.46-49*)

²⁴ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Nisãkire kenakotakari, nisãkire nïkaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa. Ia kiki kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama. ²⁵ Ininiã ãparaã kipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ïtima apisatakasaaki, aapoko kona irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisãkire kenakotakani nisãkire nïkaenetakani, iua kiki kimaroreri atoko itxana.

²⁶ —Nisãkire kenakotakari, nisãkire miinïkaenetakati, kãkiti miĩkiteti atoko itxa. Iua kamari aapoko ikipatxiteẽ. ²⁷ Ikipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ïtima apisatakasaakiri, aapoko irika. Irika, kotxi aapokotxi !otsomori. Poião tsomikari. Irikasaaki, ikinika xipoka. Ikara atoko itxa nisãkire miinïkaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !ikamari. Ikara atoko nisãkire mapaxitakani —itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

²⁸ Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, kãkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi. Iua imarotari atão.”

²⁹ Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso sãkire oerekini. Kaposotiireri iua isãkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa kona imarotari Teoso sãkire Xesosi imarotiniri atoko.

8

*Kiki Maere Matati**(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)*

¹ Xesosi ixirata iokiriĩtaka atoko, itomaneri kãkiti sari iua tikini. ² Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Itxari:

—Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxĩkitakano nota —itxa.

³ Xesosi maãtakari iua. Ininiã itxa:

—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.

Iuasaakipeka erekapeka itxa. ⁴ Ininiã Xesosi:

—Kona ĩkora ! pisãpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa. Poerekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniãtakiti atoko pikama. Pikaminiãri ipaniãtakiti atoko, ininiã ĩkinimane imarotari erekapeka pinini —itxa Xesosi.

Eereka isari Xesosi paniãtakiti ikamini ĩkapani.

*Sotato Auĩte Nitiri Makananitiko**(Arókasi 7.1-10)*

⁵ Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auĩte sari Xesosimoni. Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:

⁶ —Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinanaka. !Itĩpokotaika. Inikoriãtsiitari —itxari Xesosi.

⁷ Ininiã Xesosi:

—Iuaã nisako erekape inini ĩkapani —itxa Xesosi.

⁸ Ininiã iua Homano:

—Konapitini. Pite auĩtetxi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. !Apakata naapoko piĩroini. Pisãkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itxako

ninitiri. ⁹ Nimarotari ikaranani apakatako, kotxi nota kamari nota auĩte paniãtakiti. Apaka so-tato auĩte nitxaua nota. Nisãkirauatakasaaki, niso-tatone kamapitikari nipaniãtakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka isa. Nitxari ãti: “Pina.” Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari nini-tiri. Iuasaakipeka ikamari. Ininiã pisãkirenani apakatapitika —itxari Xesosi.

¹⁰ Isãkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxi-tari isãkire. Iposo atoko itxa:

—Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisãkire. Ia Homano itxaua, iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari kãkiti Isaeo auakari auikiniri nisãkire ia kiki auikiniri atoko. ¹¹ Nota sãpiretai hĩte, itomaneri kãkiti ãti uãka atokatxi pokĩkini tixinimoni auakani, atokatxi ereẽkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri itixi auakani kiiniritauatako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ninoa nipokotako anirimanekata kitxakapirĩka auakanikata. Apraão, Isaki, Xakoo pakinikata inipokotana. ¹² Iuasaaki apanakini Apraão apika mekaniriakori kona sari iua Teoso kiiniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sãkire. Piãkatximoni iokanataãkanako. Iuaã itxiapatanako, akatsakatsiriĩtauanako imisiritikona xika —itxa Xesosi sãkire.

¹³ Ininiã Xesosi txari sotatoakori auĩte:

—Pisa paapokomoni. Pite auikari niposoti-ire pinitiri erekape inini iƙapani. Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.

Ininiã initiri iuasaakipeka erekape itxa.

Simão Petro Imakiro Makananitikō
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)

¹⁴ Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaã apokasaaki, atamataro Petro imakiro. Osirimata nopini osirīkanāta. Oāpoomata. ¹⁵ Ininiã Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iuasaakipeka apoomari xipoka. Ininiã oōkitikaua. Osikakienatana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

¹⁶ Mapiāpeka inakasaaki, kākiti anikana itomaneri maerekati matamatakoti auaītōtakini iuamoni. Isākireē omitikana maerekani matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani. ¹⁷ Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaía sākire iaōka apokini. Kitxakapirīka Teoso sākire sāpiretakari Isaía inakori txari: Iua tiretariko amianatakari. Imakatzakariko aamianare. Imakananitaua. Iuaka atatsi-irauata ate īkapani.

Kākiti Xesosi Imoianatinina Nireēkani
(Arókasi 9.57-62)

¹⁸ Itomaneri kākiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:

—Masa ipiniāmoni —itxana.

¹⁹ Iuasaakipeka āti kaiōkatsoparereri apoka Xesosi-moni. Itxa:

—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekinimoni —itxa.

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araākani auari ikoa. Txamari nota kākiti itari iaxitikiri ! auari nimakiniātaā —itxa Xesosi.

²¹ Ātipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:

—Niauñte, pauiritano niri nikatanapini merepanika, kotxi kiomãtxipekari iua. Eereka nisa pitekata —itxari.

Iteene iua !inirekari isini Xesosikata. ²² Xesosi apakapapiretari:

—Notakata pisa uatxa. Nisãkire mauiãkani ipĩkani atoko itxana. Ininiã pauiritana ipĩkani katiniri inirimane nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ìtima Pirena
(Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)

²³ Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereẽtaua, Ìpiriãtinina Ìkapani. ²⁴ Mokatanitika Ìtima kataparari apoãkata. Tsakati okari ãparaã kanaua ãki. Iuasaaki Xesosi imakanãta. ²⁵ Imoianariakori sari iuamoni. Òpirĩkarina. Akiripoakatana:

—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinana-panoka —itxana.

²⁶ Ininiã Xesosi:

—Kinirepa hĩpĩkarauata? Poiãonoka hãuikari niposotiire —itxa.

Iposo atoko õkitikaua, pinita itxari Ìtima, tsakati pakini. Iuasaakipeka Ìtima, tsakati pakini iotoka.

²⁷ Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Itxana:

—Natokopa inakaripa ia kiki? Ìtima, tsakati pakini kenakotari isãkire —itxana imoianariakori.

Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakini
(Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)

²⁸ Ipinia apokasaakina Xerasa tõpamoni, itaõkitarina ipi kiki itomane maerekani matamatakoni auaĩtotakini. Akauariã auanãtana. Paneenamana. Ikara xika kãkiti pĩkari akauarimoni isinina. ²⁹ Xesosi inaãpotakasaaki,

maerekani matamatakoni iĩtoãna auakani akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni amisiritiko õti apis-apanika pimisiritiniua ãkapani atxiĩti? —itxarina.

³⁰ Ikara ininiãtaã takote auana itomane irariakori. Ikira atoko inipokonãtana. ³¹ Ininiã maerekani matamatakoni txari:

—Ate pomitikiniã, irariakorimoni piokanataua —itxarina.

³² Ininiã Xesosi:

—Hĩsipeka ninoamoni —itxa.

Iuasaakipeka irariakori iĩtoã iĩroãna. Ininiã imakinikana irariakori miteẽkata. Iokiriĩkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana. ³³ Ninoa irariakori nĩkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaĩtotakini pirena apaka. ³⁴ Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaõkitinina ãkapani. Iua itaõkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ãkapani.

9

Matĩpokotakati Pirena

(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

¹ Ininiã Xesosi iereẽtaua kanauaã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoõ sitatxitimoni. ² Ætikaka kikiakori minari matĩpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:

—Namarite, pipoxokoniuatako. Pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.

³ Iuasaaki aua ātikaka kaiōkatsoparerini iuaã. Ninoã ākixinireẽ itxana:

—Kona erekari isākire. Teosonanira posotari kākiti maerekani imakatzakini —itxana ninoã.

⁴ Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ākixinireẽna. Ininiã iua txa:

—Kinirepa hūākatari nisākire maerekati inini?

⁵ Nitxari iua imaerekani nimakatzakini, txamari ! himarotari imaerekani atāo nimakatzakini. “Pōkitikaua. Pitīpokota,” nininiã, himarotari nisākire atāo ininiãua, kotxi hītikari. Niposotiire imaerekani nimakatzakini ĩkapani, niposotiire iua nōkitikini ĩkapanitxikana. ⁶ Ininiã uatxaika noerekai hīte, Teoso iokanatano nota hītari iaxitikiri ĩkorapokoritimoni kākiti maerekani nimakatzakini ĩkapani —itxa Xesosi.

Ininiã itxari matīpokotakatimoni:

—Pōkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.

⁷ Iuasaakipeka iua ōkitikaua, aapokomoni sipe itxa. ⁸ ĩkara inakari apanakini itikasaaki, ipĩkarauatana.

—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kākitimoni —itxana.

Mateo Pirena

(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

⁹ ĩkara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaōkitari Mateo inakori. Auĭtetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, iitopākanāta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata pimoianatinino ĩkapani.

Ininiã Mateo ōkitikaua, Xesosikata sa itxa.

¹⁰ Eereka Xesosi imoianariakorikata nipokota

Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kākiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ĩkapani. Kākiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro āti uāka auĩteakorimoni. ! Neerekana ninoa. ¹¹ Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiā itxana Xesosi moianariakorimoni:

—Kinirepa hĩauĩte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? —itxana.

¹² Ininiā Xesosi kenakotari ninoa sākire. Itxa:

—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kākiti mami-anatakani !inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hĩte !inirekari nota makatxakiniri hi-maerekani, kotxi hĩte uākatari !auari himaerekani.

¹³ Hĩxinikariko ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Hĩsikaparauata notamoni. Apiaerekata hiamonĩkiniri apanakini.

Nota ina ĩkorapokoriti kona kākiti “atāo inakari-noka kamakarino nota” inakani ĩkapanini, kotxi ninoa uākatari erekarini ininiāuana, txamari kona erekana. Kākiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekanina itakanapinina ĩkapani —itxa Xesosi.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko ĩkapani
(Marko 2.18-22; Arókasi 5.33-39)*

¹⁴ Eereka Xoāo kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso amisākiretini ĩkapani. Kinirepa pite moianariakori ! itakanapari inikinina Teoso imisākiretinina ĩkapani? —itxana.

15 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ãtanorouatini, ikamari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatinina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ãkapani. Åti õti nimaãkaãkako. Nanikaãkako ninoa mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ãkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

16 —Kiomãtxiakori kitxakapirãka auakani sãkirekata kona hãkoketapiri nota sãkire. Ikara hãkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã hãtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hãtãpanatape, kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi kitxakari. Ininiã mitari itsorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirãka oerekakiti atoko itxa. Hãkoketiniãri kitxakapirãka oerekakiti, amaneri oerekakitikata, imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

17 —Kitxakapirãka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki. Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipoka. Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapitikari. Kona ixipokapaniko.

Iua atokokana kona h̄koketapiriko kiom̄txi kitx-akapir̄ka oerekakiti nota oerekakitikata —itxa Xesosi s̄akire.

Xoteoakori Aūte Pirena
(*Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56*)

¹⁸ Xesosi s̄akirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori aūte apoka iuamoni. Ikapotoreēkaua Xesosi apisatoō. Itxa:

—Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã kona opina —itxari Xesosi.

¹⁹ Ininiã Xesosi imoianariakorikata ōkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi M̄ka Mātakakaro
(*Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48*)

²⁰ Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oārēka !iotokiniãro. Tosikanani oami-anatini. Oāpokasaaki, omātakari im̄ka imapotomatare. ²¹ Oākixinireē otxa:

—Im̄ka nimātakiniã, erekape nitzako —otxa.

Ininiã otikakari im̄ka. ²² Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:

—Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai —itxaro.

Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ākero Ōkitikiko Pirena
(*Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56*)

²³ Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori aūte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, iïroã. Itikari sokonaki xōkakani, itomaneri k̄akiti txiapatakani apaka. ²⁴ Ininiã Xesosi:

—Mapara h̄sa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa napetari Xesosi:
—! Omakanãta. Opĩpe. Pite ! imarotari —
inapetarina.

²⁵ Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari
oa ãtokoromoni. Imaĩkaro ouako. Iuasaakipeka
oõkitikaua. ²⁶ Ikara ene iaripireta iua tõpa.

Xesosi Kõsiãrepeka Txĩkitakari Mõsiãreti

²⁷ Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mõsiãreni
sari iua tikini. Iuasaaki ninoa akiripoakata:

—Tavii apika mekanirii, piamonĩkaua ate —
itxana.

²⁸ Aapokotxi Xesosi ãroãkasaaki, ninoa ãroã apaka.
Ininiã Xesosi:

—Hãuikatari niposotiniri erekapeka
nitxĩkitakinii hĩte? —itxa Xesosi.

Ininiã ninoa:

—Ari, Apiananiri —itxana.

²⁹ Ininiã itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiã
itxa:

—Ari, hãuikakiti iaõka itxako —itxa Xesosi.

³⁰ Iuasaakipeka ninoa kõsiãrepeka itxana. Ininiã
Xesosi:

—Kona hĩsãpiretapiri nikamakiti apanakinimoni
—itxa Xesosi.

³¹ Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina
ikamakiti ikinika iua tõpa.

Masãkireti Pirena

³² Ninoa kiki potorikasaaki, masãkireti anikaãka
Xesosimoni. Iua kona kasãkireri, maerekati
matamatakoti auaĩtotakiti xika. ³³ Iuasaaki
Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti.
Iuasaakipeka iua kiki sãkirauata. Itomaneri kãkiti
itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiã itxana:

—Ikinika Isaeo tixiniã auakani, mitxi !itika-panikari ïkora atoko inakari —itxana.

³⁴ Txamari pariseoakori txari:

—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireë —itxana.

Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

³⁵ Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tõpa. Aapokotxi auiniãtaã apaka isa. Oerekarauata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auïtetxi ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxïkitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita.

³⁶ Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamoniãkana ninoa, kotxi soti auïte minïkatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana. ³⁷ Ininiã itxari imoianariakori:

—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire, kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kikiõ erekari atoko itxana. Imakinika iposope iuaã. Ininiã iposope auikinirina nisãkire. Txamari, poiãoka parïkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ïkapani. ³⁸ Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parïkauatakani iua sãkire auïãkani apotiitininina ïkapani. Ikara atoko hïtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori (Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

¹ Xesosi mereẽna tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati matamatakoti

omitikinina ĩkapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitinina ĩkapani, ikinika amianari inokasaakina ninoa amianatakani. ² Naia imoianariakori uãka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari Ætree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoãoma. Ninoa Sepeteo anaakori. ³ Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apotiitakari. Apaka ãti Txiakoma, Aopeco ãkiri. Aua Tateoma. ⁴ Aua Simãoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua Xesosi mĩkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)*

⁵ Ininiã Xesosi iokanatana ninoa isãkire isãpiretinina. Ia atoko ôtãkikana:

—Kona hĩsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tõpa sitatxitimoni kona hĩsipeko. ⁶ Hĩsako kãkiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hĩsako. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. ⁷ Hãpokasaaki kãkitimoni, hĩtxariko: “Teoso ikinimane auĩte ininiua manapi paĩtiki apokako.” ⁸ Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hĩtxĩkitakako apaka. Ipĩkani hõkitikako. Homitikariko maerekati matamatakoti kãkiti auaĩtotakini. Ikara atoko hĩkamako. Kona hĩte ĩkitxitari Teoso hãpakapakiti ĩkapani. Ininiã ikara atokokana hĩtxako. Kona hinirekapiri kãkiti ĩkitxitinii hĩte, hĩte sikakiti ĩkapani. ⁹ Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, ãtião txineiro apaka, kona

hanikape. ¹⁰ Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Āti himāka !hanikape. Āti hīkiti mata kona hanikape. Hītsonere !hanikape. Kona himaākapeua, kotxi parīkauatakani apakapariko nipokori. Hinirekakiti apokapitikako.

¹¹ —Sitatxi hāpokasaaki, hinitari kākiti Teoso sākire kenakotakani, hīte apakapakani. Hīkaikota ninoakata. Eereka kona hīsipe āti aapokomoni hīkaikotini īkapani. ¹² Aapokotxi āki hīiroākasaaki, hītxako: “Erekari Teoso sikakiti kaikotako hītekata,” hītxako. ¹³ Kākiti ipoxokoniritika apakapiniāi, hītxako: “Teoso takari erekari hītemoni,” hītxako. Imanirekakaniāi, hītxariko: “Teoso kona takari erekari hītemoni.” ¹⁴ Atxiīti aapokotxi hāpokasaaki, kākiti iuaātaā !apakapai. Atxiīti ! inirekarina hīsākire, ininiā iusaaki hīsipeka. Hītakanapariko iuaātaā. Hīpotorikasaaki, himakatzakari kipatxi hīkiti mataā auakari. Ininiā iusaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana. ¹⁵ Hīxinikariko ia nisākire. Kākiti misiritiko ōti apokasaaki, ninoa apiata misiritaāka. Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini misiritaāka poiāoka —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Pirena
(*Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19*)

¹⁶ Iuaīkana Xesosi sākirauata:

—Erepaniko, pamonōkoniri. Hīte soti auīte atoko hītxa, kotxi !kaposotiirei hīte, iuaritika niokanatai kākitimoni. Ninoa ākiti atoko, ininiā erepaniko. Ininiā kimarorei hītxako. Imini kimaroreri atoko hītxako. Ininiā maerekati ninoa auakiti kona misiritai. Iusaakiika kamoā atoko hītxako, kotxi kamoā !imisiritari kākiti.

17 —Erepaniko. Araõkire hĩtxako. Auako kãkiti kinirão anikinii maxikatiĩka kãkiti misiritiko mereẽkanimoni. Apanakini xirokaiko hĩte maxikatiĩka aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. ¹⁸ Nota sãkire hãuikini xika hanikaãkako auĩtetxiakorimoni himisiritiko himarotini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, iusaaki erekapitikari, kotxi hĩsãpiretariko nota sãkire iuaã auakanimoni, Xoteo minakonimoni apaka.

19 —Kãkiti misiritiko mereẽkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua hĩsãkirauatini apisa. Teoso sikaiko hĩsãpirena tĩkane. ²⁰ Sãkiretxi hĩsãpiretakiti kona hĩte sãkireni. Erekar Matamatakoti, iuarako sikariko sãkiretxi hĩsãkirauatini ĩkapani iusaaki.

21 —Ãti õti hĩtari sikaiko hĩte homanatakinimoni okinii ĩkapani, kotxi hĩte auikari nota sãkire. Iua atokokanerako irĩtxi sikariko imi ãtimoni okiniri ĩkapani, kotxi imi auikari nota sãkire. Auako apaka imi omanatinina iri, inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari nota sãkire. Iua sikanako ãtimoni okinina ĩkapani. ²² Ikinimane omanataiko hĩte nota sãkire hãuikini xika, iuaritika hãuikiniãri nisãkire ãtipirika, nimakatzakai himapinakani ĩkapani. ²³ Sitatxiã hãuakasaaki, himisiritikosaaki, ãti sitatxitimoni himitekako. Atão nota sãpiretai hĩte. Kona hĩte xipokapaniri hĩparĩka ikini sitatxiti Isaeo tixini hĩtari iaxitikiri kanapiriini apisa —itxa Xesosi sãkire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

²⁴ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Apaiaõkarauatakari poião. Koerekareri apiata. Apaka nitiritxi poião. Iauĩte apiata.

²⁵ Apakatapitika apaiaõkarauatakari koerekareri imarotakiti iaõka imarotini. Iua atokokanera nitiritxi iua auñte atoko inini. Apanakini akiritano nota “Peosepoo,” Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai hñte hñuãka apia maerekati, kotxi nota anaakorirai hñte —itxa Xesosi.

Kipatakori !Auari
(Arókasi 12.1-3)

²⁶ —Ininiã kona !hñpñkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota kanapiriãkasaaki, kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako. ²⁷ Hñtemoni ãkanõka nimaasakapiretakiti, ikara nisãkire hãkiripoakatako aapokotxi nopini imakinika kãkiti imarotiniri ãkapani. Uatxa hñtemoninani nisãpiretakiti ãti õti ikinimanemoni hñsãpiretako.

Kipa Apñka?
(Arókasi 12.4-7)

²⁸ Kona hñpñkapena hñto okakani, kotxi !iposo-tarina hñxinire okinina. Hñpñkariko Teoso, kotxi iuanokara posotari iokanatinii hñte, hñto, hñxinire pakini maerekani misiritikoãtaã. Iuara hñpñkako.

²⁹ —Ipi kotipiriki ãki poião, ãtika txineiro otanoka. Iuaritika hñri iaxiti auakari turetana ninoa. Imauritakaniãri, kona ãtika ipina. ³⁰ Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? ! Pimarotari. Teoso imarotapitikari, kotxi iteene inñkatai, ininiãkara !hñpñkarauatape. ³¹ Kotipiriki ãki poião, iuaritika Teoso turetari kotipiriki. Ininiãkara kona hñpñkarauatape. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hñte ãki apiata, ininiã Teoso turetapitikai hñte —itxa Xesosi.

*Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini
(Arókasi 12.8-9)*

³² Xesosi sãkirauatapanika:

—Apanakini apisatoõ hĩsãpiretiniãri: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” iua atokokanerako nitxariko niri iaxiti auakari apisatoõ: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako —itxa Xesosi. ³³ Hĩsãpiretiniãri apanakini: “Xesosi nakiti !nitxaua nota,” iusaaki nisãpiretari niri iaxiti auakari: “Kona nota nakitini iua.”

*Pinirekakiti Pirena
(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)*

³⁴ —Kona hĩxinikapiri nota ãkorapokoriti napokini neenamtxi nixipokini ãkapani. Kotxi kãkiti auikari nisãkire, ininiã eereka apanakini omanatana. Kona neenamtxi xipokapanika, kotxi nota minari niposotiire maerekati nixipokini ãkapani. ³⁵ Nota apokini xika imi omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari nisãkire. Tiĩrotxi omanataro oimakiro, kotxi ãto omanatano nota, ãto tiretano nota. ³⁶ Iusaaki pinirimane pimokaiakarinarako itxauanako.

³⁷ —Poiãoka pitiretiniãno nota, apiata pitiretiniãna pinoro, piri pakini, kona erekari nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniãna pamariteakori, kona erekari nimoianari pininiua. ³⁸ Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota ãkapani, ininiã !apakata himoianatinino. ³⁹ —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite auapininiika txako Teosokata —itxa Xesosi.

*Hĩte Apakapakani Pirena
(Marko 9.41)*

⁴⁰ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Kãkiti hĩte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apakapakari apakapari nota iokanatakari apaka. ⁴¹ Papakapiniãri Teoso sãkire sãpiretakari, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire, ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. Papakapiniãri atão inakari kamakari, kotxi iua kamari atão inakari, ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. ⁴² Pisikiniãri ãparaã nimoianari poiãorimoni iãtini ĩkapani, kotxi nimoianari itxaua, Teoso ĩkitxitapitikai pite —itxa Xesosi.

11

*Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani
(Arókasi 7.18-35)*

¹ Xesosi moianariakori tosi pakini isãkire oerekini xipoka atoko, Xesosi sipe. Isa ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni Kariréia tõpa itxaãpota oerekarauatakasaaki. Teoso sãkire isãpiretari kãkiti.

² Xoão kapatxisareri, kateia ãki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi kamakiti, ininiã iokanatarari ipi imoianariakori Xesosimonikari.

³ Ininiã Xoão txari imoianariakori:

—Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua? ãtikani atxiĩti aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko —itxa Xoão.

Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka. ⁴ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hīkanapiriā Xoãomoni. Hīsāpiretari hīkenakotakiti, hātamatakiti pakini. ⁵ Hīte atamatapekari mōsiāreti kōsiārepeka inini. Matīpokotakati tīpokotapeka. Hātamatapekari maere matati erekapeka inini. Makenakokiti kakenakokipeka. Ipīkani ōkitikapekaua. Teoso iokanapirena erekari sāpiretapeēkaika minakati mauapikinitinimoni. Pakini hātamatapeka. Ikara hīsāpiretako Xoãomoni. ⁶ Kākiti iteene auikiniāri nota sākire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisākire hīsāpiretari Xoão —itxa Xesosi.

⁷ Ininiā ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sāpiretari Xoão pirena itomaneri kākitimoni. Ia atoko itxa:

—Kipa ĩkai hīte, Xoão kapatxisarerimoni hīsikasaaki, āparaā makipakaniātaā iua auakasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi ātitxika isākire aua. Teoso sākirenoka isāpireta. Ītima āpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni ipapīka, iuaīkana ipinimoni ipapīka inini atoko kākiti, kotxi isākire kita āti, isākire uatxa ātiāo, isākire katana iuaīkana ātiāo, itxaāpota isākire. Ikara atoko !itxa Xoão.

⁸ —Kipa ĩkai hīte Xoãomoni hīsikasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. ! Kakaroneri imāka, kotxi !ikaikota auītetxi aapoko. Auītetxi aapoko peereri mākatxi.

⁹ —Kipa ĩkai hīte iuamoni hīsikasaaki? Hīte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Atāopitika Teoso sākire sāpiretakari itxaua. Iua Xoão Teoso sākire sāpiretakari apiari.

¹⁰ —Teoso sākire iōkatsopatakori kitxakapirīka txari:

Niokanatariko nisãkire sãpiretakari kãkitimoni pite apisa, papokini isãpiretini ïkapani, kãkiti iposope inini ïkapani.

11 Atãopitikara. Ìkinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua. Iuaritika Teoso auïtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tïkane. 12 Xoão auakasaaki Teoso auïtetakani misiritaãka, kotxi kãkiti kaneenamari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso auïtetxi ininiua ïkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari. 13 Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auïtetxi ininiua pirena. Xoão apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auïtetxi ininiua pirena.

14 —Kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua:

Äti Teoso sãkire sãpiretakari Erïasi atoko inakari apokako,

itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka. 15 Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

16 —Kanatokopa itxa kãkiti ïkorasaaki auakani? Amarini sarauatini atoko itxana ïkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiitxi amotikoãtaã. Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana: 17 “Ate xikarauata hïte serenini ïkapani, txamari ! hïserena. Kãkiti pïkasaaki xikariti axikareta, txamari ! hïtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ïkorasaaki auakani, 18 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ïkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ïkapani. ! Iãtari ovaã. Iuaritika hïte txari: “Maerekati

matamatakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari. ¹⁹ Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Tua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari erekarinani. Kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua —itxa Xesosi.

*Sitatxi Auakani Teoso Sãkire Mauiãkani
(Arókasi 10.13-15)*

²⁰ Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani pakini, kotxi kaiãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona itakanaparina maerekati. ²¹ Xesosi txana ninoa:

—Kãkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Kãkiti Petsáita auakani hĩte apaka misiritaãkako. Kĩtxakapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoa arikatxiã. Ninoa atamataãkamariko nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoa mãkatamariko sako mata. Itakamariko atapani iĩtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekari maerekati itakanapinina. ²² Nisãpiretai hĩte ia: “Kãkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini misiritaãka poião. Hĩte apiata.” ²³ Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito posotiiretxi iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã. Nikamakiti hĩtemoni Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoa xipokamako. Auapanikamanako. ²⁴ Ininiã

nitxai hĩte: “Himisiritikosaaki, apiata himisiri-taãka. Poiãoka Sotomakini misiritaãka,” —itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

²⁵ Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:

—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti kimarorerin-imoni, iuikakanimoni. Pite oerekari pimarore kãkiti poiãorinimoni, miuikakanimoni. ²⁶ Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.

²⁷ Eereka imisãkiretari kãkiti:

—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni.

²⁸ —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hĩtakanapiniri iua, txama ! hĩposota hĩtakanapiniri. Hĩsãpakiniã himaerekani xika, hina notamoni hĩtomatini ĩkapani. Iuasaaki nimakatzakari himaerekani. ²⁹ Hĩtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapitikari hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota napetari kãkiti. Niuikiniua ! auari. Ikara atoko ininiã, hĩxinire tomatapitika. ³⁰ Hĩposotapitikari nipaniãtakiti hĩkamini, notakata hĩparĩkauatiniã. Nipaniãtakiti ! kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Õti Pirena (Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

¹ Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata napaãpota triko takikoõtaã. Inatxitana. Inapaãpotakasaakina, imakatzakarona triko iki mapaki inikinirona ïkapani. ² Pariseokori ikara itikasaaki, itxarina Xesosi:

—Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauritakiniti. Ninoa parïkauata tomatiko õtisaaki —itxana.

³ Ininiã Xesosi:

—Atxiïti kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata kitxakapirïka inatxitakasaakina? ⁴ Iua ïroã Teoso misãkiretikoõtaã. Imoianariakorikata inikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Iuaritika ninoa sasetotxiakori tiretari Taviini, imoianariakori pakini inatxitakasaakina. ⁵ Atxiïti kona hãtatsopatapanikari Moisesini iõkatsopatakiti. Iua auiritari sasetotxi parïkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misãkiretiko aikotiã. Iusaaki ninoa ! ikamari maerekati, kotxi iparïkauatana Teoso misãkiretiko aikotiã. ⁶ Atão nisãpiretai, hïte paniãtakiti poiãori. Nota paniãtakiti apiari. ⁷ Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoïtana kãkiti maxikatiïka, kotxi Teoso sãkire txari:

Nota nirekari apanakini hïtiretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, ! apakata pisikarauatini notamoni. Iusaaki kona ninirekari pisikakiti,
itxa Teoso kitxakapirïka.

8 —Nota hītari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireēkiti nikamini tomatiko ōtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motīkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

9 Xesosi ikara inaāka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniātaāua. 10 Iuaā aua kiki motīkauakotakari. Iuaā aua apaka pariseoakori Xesosi kinirāo apoītaka inakani tomatiko ōtisaaki iparīkauatini xika. Ninoa amanaāri Xesosi:

—Atauako apakata atxiīti tomatiko ōtisaaki, erekape pitxīkitakiniri kākiti? —itxarina.

11 Ininiā Xesosi pimaāna:

—Hīpira soti auīte tomatiko ōtisaaki aariko āki irikiniā, himaktxakatari? Atāopitikara Teoso sākire auiritapitikari kākiti makatxakiniri ipira tomatiko ōtisaaki. 12 Soti auīte poiāori, kākiti apiari. Ininiā Teoso sākire auiritapitikari tomatiko ōti erekape nitxīkitakiniri kākiti —itxa Xesosi.

13 Ininiā itxari kiki motīkauakotakarimoni:

—Poerekauakotauako —itxa.

Oerekauakotakasaakiaua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa. 14 Iusaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misākiretakauana:

—Natokopa atxatari Xesosi aōkini? — itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereēkiti

15 Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iusaakipeka Xesosi sipeka. Itomaneri kākiti sa iuakata. Ikinika amianatakani erekapeka itxīkitaka. 16 Xesosi !auiritana isāpiretinirina ikamakiti apanakinimoni. 17 Ikara atoko itxa Xesosi,

Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori sãpiretakiti iaõka apokini ìkapani. Ia atoko itxa Teoso Isaíamoni:

18 Ia ninitiri nimereëkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko Erekarì Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni.

19 ! Kataparasãkireri ahoa kimaporiti ìtiniãpo isãkirauatakasaaki. ! Ineenamauata. ! Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.

20 Apanakini Teoso sãkire auiãkani oiõkapeta ãkixinireëna. Itapara !auari. Ninoa aanaia katxitoãkori atoko itxana. Iuaritika kona imapirinikari iua aanaia katxitoãkori. Iua atokokana kona ixipokari iua sãkire auiãkani mataparani. Itiretana. Apanakini Teoso sãkire auiãkani, kona iteene auikari Teoso sãkire. Ininiã ninoa tirikapì iopinikare xapitikiri atoko itxana, iuaritika kona iua oakari. Iua atokokana kona ixipokana Teoso sãkire auiãkani. Ikamaãpotari erekari, erekarinoka kãiatini ìkapani.

21 Xoteo minakanìua auikariko iua sãkire. Itxa Isaía sãpirena kitxakapirìka.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)*

22 Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auaiãtotakiti Xesosimoni. ! Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti xika. Xesosi erekapeka txìkitakari iua. Iuasaaki kõiãrepeka, kasãkirepeka itxa.

23 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tsorìkaãta. Ininiã ipimaãkakauana:

—Atauako ia kiki aãuïte Taviini apika mekanirikani? Atxiïti Teoso iokanatakitikani? —itxana.

²⁴ Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:

—Konapitini. Maerekati matamatakoti auïte Peosepoo inakori sikari iposotiire Xesosimoni maerekati matamatakoti omitikini ïkapani — itxana pariseoakori.

²⁵ Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:

—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokakakauana. Iarikape-nako. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ixipokakakauanako. ²⁶ Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ixipokako Satanasi tapara.

²⁷ Hïte sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni maerekati matamatakoti nomitikini ïkapani. Ininiã nota pimaãi: “Kipa sikari posotiiretxi hïte moianariakorimoni, maerekati matamatakoti omitikinina ïkapani?” Himoianariakori sãpiretai: “Teosonoka sikari posotiiretxi maerekati matamatakoti omitikakanimoni.” ²⁸ Teoso posotiireë nomitikari maerekani matamatakoni. ïkara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hïtemoni hïauïte inini ïkapani.

²⁹ —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kiïtiriri ïroã ïtiriuatini ïkapani. Kiïtiriri iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iusaakiika apakata ïïtirïkiniri itii.

³⁰ —Notakata maparïkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno, inirekari niparïka ixipokini. ³¹ —Ininiã nisãpiretai. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti

kamakiti, imaerekani Teoso imisākirepiretini pakini. Txamari Erekarī Matamatakoti misākirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. ³² Kākiti misākirepiretiniāno nota hītari iaxitikiri, eereka amanainiāri Teoso ikara imaerekani imakatzakini, ininiā Teoso makatzakapitikari. Kākiti misākirepiretiniāri Erekarī Matamatakoti, !kimakatzakikori ikara maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena
(*Arókasi 6.43-45*)

³³ Ininiā Xesosi sākirauata iuaĩkana pariseoakori-moni:

—Aamina atoko hĩtxa. Aamina erekari ininiā, iri erekari apaka. Aamina maerekati ininiā, iri apaka !erekari. Patamatiniāri amātiiri, pimarotari imina. ³⁴ Nimarotai hĩte. Imini katsiiri atoko hĩtxaua hĩte. Hĩte maerekati kamakanii. Ininiā !hĩposotari erekari hĩsāpiretini, kotxi hākixinire !erekari. Hinamaā hĩsāpiretakiti hākixinireē potoriākari itxaua. ³⁵ Kākiti erekari ininiā, erekari-noka isākire, kotxi iua ākixinireē erekarinoka aua. Kākiti maerekati ininiā, isākire maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ākixinireē. ³⁶ Atāo nisāpiretai hĩte. Ikinipoko kākiti sākire Teoso atamakaerekata xipokatxi ōtisaaki. Iuasaaki Teoso mereēri kākiti misiritiko. Maxikatũka hĩsāpiretakiti kona apakata. Kona iua potxitari. Ininiā iuasaaki iua pimaāi: “Kinirepa ikara atoko pisākire?” itxako. ³⁷ Pisākire ereka ininiā, ixika !auari Teoso misiritinii. Pisākire maerekati ininiā, pisākire maerekati xika Teoso misiritai —itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire

(Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32)

³⁸ Ātikaka kaiōkatsoparerini, pariseoakori pakini txari:

—Koerekareri, takaōtxikari Teoso posotiire poerekaua ate, aātamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.

³⁹ Xesosi apakapapiretana:

—Kākiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hīte nirekari noerekinii Teoso takaōtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hīte. Kĩtxakapirĩka Teoso sākire sāpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaōtxikare itxapanikaua hīte ĩkapani. Iua takaōtxikarinoka Teoso takaōtxikare hīte ĩkapani. ⁴⁰ Xonasi kaikota ximaki mitari tikako āki ipi āti pakini ōti. Iua atokokanerako hītari iaxitikiri napako ipi āti pakini ōti ipĩkani auiniātaā.

⁴¹ —Itixi xipokini ōtisaaki, kākiti Nĩnivi sitatxiti auakani sākirauatapitikako. Ninoa txai hīte: “Kona erekai hīte, kotxi !hĩtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani Xonasi sākire akenakotakasaaki,” itxanako ninoa. Uatxa uai aua hīte apisatoō Xonasi apiatakari. Imisākiretai hīte, iuaritika kona !hĩtakanapari himaerekani.

⁴² —Xipokatxi ōtisaaki, sito Sapaa auakani auĩte sākirauatapitikako. Oa ōtakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromāomoni imatire okenakotini ĩkapani.

Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hïte
lauikari nota sãkire —itxa Xesosi.

*Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena
(Arókasi 11.24-26)*

⁴³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maerekati matamatakoti kiki auaĩtotakiti
takanapakasaakiri iua kiki, iua maerekati
matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã,
ikaikotiniãtaã inítini ïkapani, txamari !
apokari. ⁴⁴ Ininiã itxa: “Nikanapiriãpiriko
mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari,”
itxa iua maerekati matamatakoti. Ininiã
ikanapiriã. Apokasaaki, ãti iuaã auakari !
auari. Oeretapeẽkaika. Iposope ãti auini
ïkapani. ⁴⁵ Ininiã apana apikomoni setxi pakini
maerekani matamatakoni apia maerekanitakani.
Imakinikana aua iua kiki ïtoã. Ininiã iua kiki mitxi
poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita.
Ikara atoko itxako kãkiti uatxarini maerekani
—itxa Xesosi.

*Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21)*

⁴⁶ Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni,
inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti
auana. Ipĩkapiretarina. ⁴⁷ Ininiã ãti txari Xesosi:

—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana.
Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.

⁴⁸ Ininiã Xesosi:

—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa
Xesosi.

⁴⁹ Ininiã imioakari imoianariakori:

—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini.

⁵⁰ Niri iaxitikiri nirekaãkiti kamakanira, ninoara

nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena (Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8)

¹ Iua õtisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka. ² Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã kanaua åki iereẽtaua, topãka itxa oerekaruatini ãkapani. Ninoa kaikota imiriã. ³ Ininiã itori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa Teoso imarotinina ãkapani.

Ia atoko itxa:

—Katakareri potorika itakarauatini ãkapani.

⁴ Takari iki itakaãpotakasaaki, okaãpotakasaaki, åtikaka irika kimapori tiniãpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika. ⁵ Apanakini irika kai auiniãtaã. Poiãoka kipatxi auari, ininiã mokatanitika ipitxaka. ⁶ Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari. ⁷ Apanakinipekana irika aanaia auiniãtaã. Ininiã aanaia aneẽ takari takote. Aãpitsa iapinokari takari, oka txari. ⁸ Apanakinipekana irika kipatxi erekariãtaã. Ininiã iriuata. Åtiãtaã åti takari iriuata seã oki pakini. Åtiãtaã takari iriuata sesẽta oki pakini. Åtiãtaã åti takari iriuata trãta oki pakini. ⁹ Kakenakokii, ininiã hãkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena (Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)

10 Imoianariakori apoka Xesosimoni.
Ipimaãrina:

—Kinirepa sãpirenatxi atão inakari oerekiko
pisãpiretari kãkiti? —itxarina.

11 Ininiã Xesosi:

—Kãkiti xinikiniãri Teoso auñtetxi ininiãua
pirena, auapitika kaiãopokori ninoa mimaro-
takiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa.
Teoso oerekai hñte ninoa mimarotakiniti.
12 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kñpitakari,
Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni.
Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire
makñpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari
makatxakaãkako. 13 Nisãkirauatakasaaki kãkitikata,
nisãpiretana sãpirenatxi atão inakari oerekiko,
kotxi kokiri kãkiti, iuaritika ! atamatari Teoso
kamakiti. Kakenakokiri kãkiti, iuaritika !
imarotari Teoso sãkire. 14 Ininiã apokapeka Isaía
sãkire kitxakapirñka, kotxi iua sãpiretari Teoso
sãkire:

Hñkenakotapiikamari nisãkire, iuaritika ! himaro-
tari. Hñtikapiikamari nikamakiti, iuaritika !
himarotari,

15 kotxi ! hinirekari himarotiniiri atão
inakari. ! Hinirekaikari nisãkire
hñkenakotini. ! Hinirekaikari nikamakiti
hãtamadini. Hinirekaãkamariko,
hãtamatariko nikamakiti.
Hinirekaãkamariko, hñkenakotamariko
nisãkire. Hinirekaãkamariko, himaro-
tamariko nisãkire. Hñkanapiriaãkamako
notamoni, nimakatzakamariko
himaerekani,

itxa Teoso.

16 —Hĩtepekana, Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hōki atamatapitikari iua kamakiti. Hĩkenakoki kenakotapitikari iua sākire. 17 Atāo nisāpiretai. Itomaneri Teoso sākire sāpiretakani, apanakini kiki atāo inakari kamakani pakini kitxakapirīka nirekari atamatiniri hĩte atamatakiti, txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina hĩte kenakotakiti, txamari kona ikenakotarina —itxa Xesosi.

Katakareri Pirena Oerekiko
(*Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15*)

18 Xesosi sākirauanātapanika:

—Hĩtakaōtxikari ikara sāpirenatxi atāo inakari oerekiko, katakareri pirena. Noerekai ikara. 19 Kākiti kenakotakasaakiri Teoso auĩtetxi ininiua pirena, imimarotakaniāri ikenakotakiti, kimapori kākiti katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa iua ākixinire, kotxi Satanasi apoka iuamoni. Imakatzakari Teoso sākire iua ākixinireē apokakari. Teoso sākire takariki atoko itxa.

20 —Takariki kai auiniātaā iriākari, Teoso sākire ipoxokoniritika apakapakari atoko itxa. 21 Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari. Omanatiko inakasaaki, inapetiko inakasaaki, Teoso sākire auikini xika, itakanapari Teoso sākire auikini.

22 —Āti kākitipekana kenakotari Teoso sākire, txamari ixinikapikari tiitxi, nipokori, iparīka pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiā maerekaxiniretinoka itxa. Txineiro ipotxitini xika !inirekaikari Teoso sākire. Takariki aanaia auiniātaā iriākari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa iua ākixinire.

23 —Āti kākityepkana ikenakotakasaakiri Teoso sākire, atāo iua auikari. Iua ākixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua kākiti minari atxiīti sei pakini kākiti Teosomoni isākire auikinina ĩkapani. Atxiīti iminari sesēta pakini kākiti. Atxiīti iminari trīta pakini kākiti Teosomoni isākire auikinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

24 Iuaĭkana Xesosi sāpiretari āti sāpirenatxi atāo inakari oerekiko. Ininiā ia atoko itxa:

—Teoso auītetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa. Iua katakareri takari erekari takariki ikikioteē. 25 Āti ĩkanōkati ikinimane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati ahoisi atoko inakaro ahoisi sauaki. Kona !otxa. Iposo atoko ĩkorape itxa. 26 Takari aneēka atoko, oriuaata. Iuasaaki kākiti imarotapekari katsotati ahoisi atoko inakaro auapeka. Kona otxa. 27 Ininiā katakareri nitiriakori apoka iauītemonina. “Auītetxi, pite takaro takariki erekaro. Nanipa oina katsotati?” itxana ninoa.

28 —“Amokaiakari takari,” itxa.

—“Pinirekatari amaporokiniri?” itxana initiriakori.

29 —“Kona. Katsotati himaporokiniā, atxiīti himaporokaro nitakare apaka. 30 Hītakanapari imakinika aneinina ĩkapani. Oamikosaakirako, omakatzakaāka. Ininiā iuasaakiko nipaniātaiko hīte: ‘Merepanika himakatzakaroko katsotati. Hāpotiitaro. Xaminamoni oka inaākako. Iposo atoko hāpotiitari ahoisi. Hītakari nikiena nīkatiko aikoti āki.’ ”

Mostata Pirena
(*Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19*)

³¹ Iuaĩkana Xesosi oerekari āti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa:

—Teoso auĩtetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteẽ atoko itxa. ³² Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneẽka atoko amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —itxa Xesosi.

Tirekakari Pani
(*Arókasi 13.20-21*)

³³ Xesosi iuaĩkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko itxa Xesosi:

—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko
(*Marko 4.33-34*)

³⁴ Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti. ³⁵ Ininiã kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi iua txari:

Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itixi kamikosaakipanika aua kãkiti mimarotakiniti. Ikara noerekako kãkitimoni, itxa Teoso sãkire.

Xesosi Sãpiretari Katsotati Pirena

³⁶ Eereka Xesosi takanapana ninoa kãkitipokoni. Iïroã aapokotxi. Imoianariakori apoka iuamoni. Itxana:

—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katsotati pirena, mixikanani pisãpiretakiti. Ate limarotari —itxana.

³⁷ Ininiã Xesosi:

—Hĩtari iaxitikiri, iua erekari oki taãkari itxaua. ³⁸ Itixi iua kikio atoko itxa. Teoso auĩtetakani takariki erekari atoko itxana. Kãkiti Satanasi nakitiakori iua katsotati atoko itxana. ³⁹ Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaiakari itxaua. Satanasi itxaua. Itixi xipokini õti iua takari amiko õti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini ninoa takari amakani atoko itxana. ⁴⁰ Iua katsotati apotiitaãka, xaminamoni oka inaãka. Iua atokotxikana inaãka itixi xipokini õti. ⁴¹ Hĩtari iaxitikiri iokanatanako initiriakori itiximoni. Apotiitarinako maerekati oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani. ⁴² Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaã iteene itxiapatana. Akatsatsiriĩtauana. ⁴³ Iuasaaki atão inakarinoka kamakani aua iotximerena Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoru Pirena

⁴⁴ —Teoso auĩtetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoru atoko itxa. Oa txineiro kipataãka kikio. Åti õti kiki napaãpotakasaaki, apokaru, ininiã iuaĩkana ikipataru. Iteene ipoxokoniua, ininiã ivẽtxitari ikinika itii, iua kikio iamotini ïkapani.

Eereka sa itxa iua kikio iamotini ïkapani. Ikara atoko itxa Teoso auïtetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

⁴⁵ —Teoso auïtetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora apia erekari. ⁴⁶ Pérora iteene erekari apokiniã, ikinika itii ivētxita iua pérora iamotini ïkapani.

Hetxi Pirena

⁴⁷ —Teoso auïtetxi ininiua hetxi ipoaã taãkori atoko itxa. Ikini sereti ximaki apotiita hetxi. ⁴⁸ Ixãpokasaaki kaiotaroariti kosekaãpotari itakoãmoni. Iuaã kaiotaroariti iitopãka. Imereërina ximaki. Ximaki erekari kotariã itaka. Kãkiti maniãkiniti mapara oka. ⁴⁹ Xipokatxi õtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereëriko kãkiti. Mapara itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani. ⁵⁰ Ininiã xaminamoni okanako kãkiti maerekati kamakani. Iuaã itxiitana. Akerakitatsiriitauana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirïka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

⁵¹ Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Hïte imarotatari ikara atoko inakari nisãpiretakiti? —itxa.

—Ari, aimarotapitikari —itxarina.

⁵² Ininiã Xesosi:

—Kaiõkatsopareri oerekikosaaki Teoso auïtetxi ininiua imarotini ïkapani, imarotari amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko itxa. Iua kaapokori makatxakari apokaerekatakiti mareta ãki inïkatakiti. Amaneri, kitxakari apaka imakatxaka.

*Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Sākire
(Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)*

⁵³ Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi sipe. ⁵⁴ Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekarauata aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorĩkaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:

—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sika-posotiiretari iua? ⁵⁵ Aapokotxi kamakari ãkiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão, Simão, Xotasi pakini. ⁵⁶ Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaõkari ikinika imarore? —itxana.

⁵⁷ Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isãkire ! auikaãka —itxa Xesosi.

⁵⁸ Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posotiire iuaã Nasaree sitatxiti auakani ïkapani, kotxi kãkiti iuaãkini !auikari isãkire.

14

*Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena
(Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)*

¹ Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auĩte txaua. Iuasaaki ikenakopiretari Xesosi pirena. ² Iuasaaki itxana initiriakori:

—Iua Xoão kapatxisareri ipĩpekariika õkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.

Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua. ³ Mitxi Erotxi paniãtari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi ïtanoro xika. Ouãka Erotxia.

Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia ãki.
 4 Mitxi Xoão kapatxisareri txari Erotximoni:

—Kona erekari pitari ïtanorokata pisirĩkini. !
 Apakata pikamakiti —itxa.

5 Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi ipĩkana Xoão sãkire auiãkani. Ninoa uãkatari Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari ininiua. 6 Erotxi kamari kiiniri auini õti pirena. Erotxia ãkero serena iua Erotxi apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ininiã oserenini kamari ninoa poxokoniuatini. 7 Ininiã Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:

—Nisikai imakinika pinireẽkiti pitemoni —
 itxaro oa.

Ininiã osari onoromoni. 8 Onoro nirekari Xoão okiko, ininiãkara oamanaãri Xoão kii prato nopini. Ininiã otxari Erotximoni:

—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.

9 Ininiã Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane ikemaĩtxitakini kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiã iua paniãtari oa nirekakiti sikiko oamoni. 10 Ininiã iua iokanatarari sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ïkapani. 11 Ininiã ninoa minari ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni. 12 Eereka Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iito akauarimoni. Iuaã ikatarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isãpiretarina Xesosi Xoão ipinini pirena.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

13 Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaã. ãtiãtaã iuanani auini nire isa, txamari itomaneri kãkiti imarotari Xesosi

sinimoni. Ininiã itakanaparina sitatxi. Isana imiriĩ iua sinimoni. ¹⁴ Iua kanĩkiĩtakasaaki, atapari kãkiti apokaãpotini. Ininiã iua amonĩkana ninoa. Imakananitana amianatakani.

¹⁵ Mapiãpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Mapiãpeka. Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiã uai nipokori ! auari. Piokanatarari kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã —itxana imoianariakori.

¹⁶ Xesosi apakapapiretana:

—Nota kona iokanatanana isinina. Hĩtekarako sikakienatanana ninoa —itxa Xesosi.

¹⁷ Ininiã ninoa:

—Komiri ipi ipi ãti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua. !Apakata —itxana.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Himina uai notamoni —itxa.

Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni. ¹⁹ Eereka iua paniãtari kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Ininiã iua ionakaãta iaxiti. Itxari:

—Niri pisikakiti peerekari —itxa.

Ininiã imaxinĩkaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa sikaãpotana kãkiti. ²⁰ Ikinikana nipokota. Ikinimane:

—Kamitopekaua ate —itxana.

Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina tosi kotari. ²¹ Iuasaaki sĩko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini pakini nipokota apaka.

*Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)*

²² Eereka ipaniātana imoianariakori kanauaã iereētiniua iua apisa ĩpiriātinina ĩkapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kākiti itakapiretini nire. ²³ Kākiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso imisākiretini nire. ĩkanōkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua. ²⁴ Iuasaaki kanaua ipoa apanĩkakiāpeka. ĩtima apiākataro kanaua. Ininiã tsakati iteene apoākata.

²⁵ Imaropirĩkatapeka inakasaaki Xesosi sari ni-noamoni. Itĩpokota ipoa nopini. ²⁶ Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itĩpokotini, ni-noa pĩkarauata.

—Kamiri napani —itxana.

Akiripoakatana. ²⁷ Iuasaakipeka Xesosi:

—Kataparaxinire hĩtxako. Notara. Kona hĩpĩkarauatape —itxa.

²⁸ Ininiã Petro sākirauata:

—Apiananiri. Xesosi pininiãua, pipaniātano pitemoni napokini ipoa nopini —itxa Petro.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Uai pina —itxari.

Ininiã Petro katxaka. Ipotorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini. ³⁰ Txamari kataparari ĩtimati itikasaaki, ipĩkarauata, ininiã ipatapiã itairakaãpota. Ininiã iua akirikata:

—Apiananiri. Pimaĩkano.

³¹ Iuasaakipeka Xesosi maĩkari iua. Itxari:

—Poiãoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atão pauikari? —itxa Xesosi.

³² Iuaĩkana morōkoka itxauana kanaua āki. Iuasaaki ĩtima iotoka. ³³ Imoianariakori kapotoreēkaua Xesosi apisatoõ:

—Apiananiri pitxaua. Atãopitikara Teoso ãkiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesa-reekini

(Marko 6.53-56)

³⁴ Ipoa ïpiriãtana, Xenesaree tãpamoni apoka itxana. ³⁵ Iuaã kãkiti imarotari Xesosi, ininiã iokanapireta kãkiti ninoa tixine takote auakani-moni:

—Amianatakani himina.

Ininiã kãkiti minari itomane amianatakani Xesosimoni. ³⁶ Amianatakani amanaãri Xesosi:

—Pauritaua pimãka mapotomatare atakapiotini —itxana.

Ikinimane imãka takapiotakani makanani-taãka.

15

Xoteoakori ïkite Pirena

(Marko 7.1-13)

¹ Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini apoka Xesosimoni. Xerosareẽkini ninoa. Ìpimaãrina Xesosi:

² —Kinirepa pimoianariakori kona kamari aãtokiriakorini sãkire iaõka, kotxi inipokotakasaakina, kona arokauakotauana —itxana.

³ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Hĩtepekana, kinirepa kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka? Hĩte kamari hõereẽkitinokara, ⁴ kotxi Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro.” Apaka Teoso txari: “Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako.” ⁵ Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini

nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. ⁶Ininiã hïte oerekari kãkiti mapaxitakanina iri, inoro pakini. Ininiãkara hïte sãkire hõereëkiti kipatari Teoso sãkire. ⁷Hïte txari: “Akamapitikari Teoso sãkire iaõka,” txamari kona hïte kamari. Atãopitikara Isaía sãkire kitxakapirïka. Iua sãpiretari Teoso sãkire hïte pirena. Teoso txari:

⁸ Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireñanira ipaxitanona. Åkixinireña ! inirekanona.

⁹ Maxikatiïka ninoa kapotoreëkaua nota apisatoõ. Maxikatiïka ninoa txano: “Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa ! oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.

Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapirïka —itxa Xesosi.

*Åkixiniretxi Txiko Pirena
(Marko 7.14-23)*

¹⁰ Xesosi akiritana kãkiti, ininiã itxana:

—Hïkenakota himarotini ïkapani. ¹¹Nipokori, piixirãkakiti kona kamatxikotari pãkixinire. Pisãkire maerekati, pinamaã potoriãkari, iuara txikotapitikari pãkixinire —itxa Xesosi.

¹² Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. Itxarina:

—Pimarotatari pariseoakori ! apokaerekatari ikara pisãkire ninoamoni?

¹³ Ininiã Xesosi:

—Kãkiti takari atoko itxa. Ininiã ïkinika takari niri iaxitikiri mataãkiniti maporokaãkako. ¹⁴Kona himaãkatapena pariseoakori. Ïkiikakani mõiãreni

atoko itxana. Mōsiãreti m̄kiikiniãri mōsiãreti, ikinipoko irikako aariko âki. Iua atokokana maerekati ôãkikiniãri maerekati, imakinika ni-noa sari imisiritikoãtaã —itxa Xesosi.

¹⁵ Ininiã Petro:

—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ate limarotari —itxa.

¹⁶ Ininiã Xesosi:

—Hĩte apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari? ¹⁷ Himarotari. Nipokori hinamaã hiĩxirãkakiti hĩtikakomoni isa. Eereka hĩtikatakasaaki, inapa. ¹⁸ Hĩsãkire hinamaã pokĩkakari potorika hãkixinireẽ. Iuara txikotari kãkiti ãkixinire. ¹⁹ Kotxi hãkixinireẽ hĩxinikakiti maerekati potorika. Okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata sirĩkiko nire, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, misirieneretxi, ãti misãkirepiretiko pakini potorika hãkixinireẽ. ²⁰ Ikara atoko inakarinanira txikotari kãkiti ãkixinire. Kãkiti marokauakotakaniua kona txikotari ãkixinire —itxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Marko 7.24-30)*

²¹ Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoõ pakini tōpamoni. ²² Iuasaaki sito Kanaaãkero, iuaã auakaro, apoka Xesosimoni. Iteene oamanaãri:

—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonĩkano. Maerekati matamatakoti auãĩtotaro namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.

²³ Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Piokanataro, osipekako. Atemoni ãtipirika oãkiripoanãta —itxana. ²⁴ Xesosi apakapapiretaro oa:

—Niokanataãka Isaeokini ninĩkatini ĩkapani. Nino soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite ãto uãka —itxa.

²⁵ Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ininiã oa:

—Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.

²⁶ Ininiã Xesosi:

—Isaeokini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anãpamoni nisikini ĩkapani —itxaro.

²⁷ Ininiã oa:

—Ari, atãopitikara pisãkire. Anãpa atoko nitxaua, iuaritika anãpa nikari nipokori iriãkari kaapokori patapi koa —otxa.

²⁸ Ininiã Xesosi:

—Atãopitikara. Sito, pite iteene auikari niposotire. Pinirekakiti nikamapitikako —itxaro.

Iuusaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Kãkiti

²⁹ Eereka Xesosi sari Kariréia poatimoni. Iuaã oxiratari nopini topãka itxa. ³⁰ Itomane kãkiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kãkiti mõiãreni, masãkireni, matĩpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitana ninoa. ³¹ Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kãkiti masãkireti sãkirauatapeka. Kãkiti matĩpokotakati tĩpokotapeka. Mõiãreti, kõiãrepeka itxapeka. Ikinimane txari:

—Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

*Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kākiti
(Marko 8.1-10)*

³² Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:

—Nota amonīkana naia kākiti. Ipi ōti, āti ōti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ĩkapani. Kona nota iokanatana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipītaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.

³³ Ininiā imoianariakori txari:

—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kākiti asikakienatini? —itxana.

³⁴ Ininiā Xesosi:

—Kipakinipa komiri aua hītemoni? —itxa Xesosi.

Ininiā ninoa:

—Setxi komiri, ātikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.

³⁵ Ininiā Xesosi:

—Hīpaniātana kākiti xiti topākini —itxa Xesosi.

³⁶ Eereka imaīkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.

Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaāpota itxari imoianariakorimoni. Ininiā ninoa xanakaāpotari kākitimoni. ³⁷ Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xāpokakari setxi kotari nipokori itetakori. ³⁸ Ipi ipi pakini mio kikiākini nipokotapeka, apaka sitoākini, amarini pakini. ³⁹ Eereka Xesosi iokanatana kākiti aapokomonina. Iposo atoko iereētaua kanaua āki. Makataā tōpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare
(*Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56*)

¹ Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatini itxapani, Teoso iokanatinii itxorapokoriti aimarotini itxapani —itxarina.

² Txamari Xesosi txana:

—Na noerekai. Mapiãnikata iaxiti põkamarari inakasaaki: “Peereõtiri katana,” hõtxa. ³ Iua atokokana itanõkapanika iaxiti põkamarari, piãkaxitita inakasaaki: “ãparaãnapani. Kataparari itimatipani,” hõtxa. Himarotapitikari takaõtxikari iaxiti auakari. Txamari kona himarotari Teoso kamanãtakiti itkorakanani. Hīsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hõtxa, txamari maerekati hĩkama.

⁴ Kãkiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte itxapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte itxapani —itxa Xesosi.

Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

Pão Tireẽkari Pirena
(*Marko 8.14-21*)

⁵ Xesosi imoianariakorikata itpiriãtari ipoa. Ipininiã apokasaakina, imoianariakori xinikaro pão

imaxinĩkaretakitona. ⁶ Iuasaaki Xesosi õtãkikana ninoa:

—Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari pamonõkoniri —itxana imoianariakori.

⁷ Ininiã imoianariakori misãkiretakakaua:

—Pão amaxinĩkaretini xika Xesosi ikara atoko txaua ate —itxana imoianariakori.

⁸ Xesosi imarotari imisãkiretakakiniuana, ininiã iua:

—Kinirepa himisãkiretakakaua, pão himaxinĩkaretini xika? Kona iteene hãuikari ninĩkatini.

⁹ Atauako kona kiĩkitepanikai hĩte? Atauako himaxinĩkaretapekari pão sĩkonoka sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro? ¹⁰ Atauako

kona hĩxinikatari ãti õti ipi ipi pakini mio kãkiti setxinoka pãoã nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro?

¹¹ Hĩte nõtãkikasaaki: “Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari pamonõkoniri,” ninakasaakii, kinirepa kona himarotatarini kona pãoni ikara atoko nitxai hĩte? —itxa Xesosi ninoamoni.

¹² Iuasaakiika imarotarina kona pão tireẽkarini monõkori txaua. Imarotarina pariseoakori, satoseoakori pakini sãkirera, ninoa oereẽkitira, monõkori txaua.

*Petro Auikari Xesosi Teoso ãkiri Ininiãua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)*

¹³ Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaã ipimaãna imoianariakori:

—Kipa kãkiti uãkatano nota hĩtari iaxitikiri?

¹⁴ Ininiã imoianariakori:

—Ātikaka uākatai Xoõoni kapatxisarerini iuaĩkana õkitikaua inakarrii. Apanakini uākatai Eríasini iuaĩkana õkitikaua inakarrii. Apanakinipekana uākatai Xeremiani iuaĩkana õkitikaua inakarrii. Minakanisaaki ātikaka: “Āti Teoso sãkire sãpiretakarini iuaĩkana õkitikaua inakarrii,” itxaina —itxarina.

¹⁵ Ininiã Xesosi:

—Hĩtepekana, kipa hĩte uākatano nota? —itxana ninoa.

¹⁶ Simão Petro apakapapiretari:

—Teoso mereẽkitirai pite. Teoso mapĩkati ãkirirai pite —itxari iua.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Simão Petro, Xoõo ãkiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi kona kãkitini sãpiretai Teoso ãkiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai.

¹⁸ Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereeri kai kaikori xiti itakini ĩkapani, aapokotxi iua kai nopini ikamini ĩkapani, ininiã aapokotxi ! irika, kotxi kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakitiakori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ĩkapani. Napotiinãtapanikari kãkiti naapoko ĩkapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri ia naapoko. ¹⁹ Nipaniãtai Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi nisikini atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire ĩroã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti

pauiritiniã, apaka auiritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.

²⁰ Iposo atoko Xesosi:

—Teoso mereẽkiti nininiua, apanakinimoni ! kasãpirena hĩtxapeko —itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Marko 8.31–9.1; Arókasi 9.22-27)

²¹ Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:

—Nisako Xerosareẽmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sasetotxi auĩteakori pakini misiritanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikaãkako. Iuaĩkana aua nitxako —itxana.

²² Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka inakasaaki. Itapararitika itxari:

—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Apiananiri. Kona Teoso auiritapaniri ikara atoko piniko —itxari.

²³ Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.

—Pisipiniikaua Satanasi. Nikimapore katokapareri atoko pitxa, kotxi pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari

(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

²⁴ Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireẽkiti kona pinirekape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. ²⁵ Pite ãtipirika kaminiãri pite nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako

pitekata. Pite nireẽkiti pimanirekakaniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata. ²⁶ Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini. ! Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani. ²⁷ Nota hĩtari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparĩkana ĩki isika iparĩkana iaõka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani. ²⁸ Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Uai uatxa aua kãkiti, ninoa imarotapanikariko nota hĩtari iaxitikiri auĩtetxi nininiua. Ikara imarotninina apisa kona ipinapanikana —itxa Xesosi.

17

Moisesi, Erĩasi Pakini

(Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36)

¹ Seisi õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari. Ikanĩkana oxiratari nopinixiti. Ninoanani anika iuaã. ² Iuaã ninoa atamatari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoõ iotximere atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka serõka ipinikare atoko itxa. ³ Iuasaakipeka Moisesi, Erĩasi pakini tokiã iuaã, misãkireta itxarina Xesosi. ⁴ Ininiã Petro akiritari Xesosi:

—Apiananiri, erekapitikari uai aãuini. Pinirekiniãri, nota kamari ipi ãti pakini papiri

uai. Pite nakiti ĩkapani, Moisesi nakiti ĩkapani, Eríasi nakiti ĩkapani níkama.

⁵ Petro sákirauanátakasaaki, katxiári pomēkoriri ninoa nopini apoka. Katxiári āki Teoso txari:

—Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatari iua, kotxi ikamari ninirekakiti. Hīkenakotariko iua sākire.

⁶ Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipīkarauatana, ininiā iriākatana xitipe. Itoōna ikipatana. ⁷ Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoa nopini. — Hōkitikaua. Kona hīpīkarauatape —itxana.

⁸ Ininiā itikapokotana. Xesosinoka aua.

⁹ Oxiratari xirata iokiriiāpotakasaakina, Xesosi txana ninoa:

—Kona hīsāpiretapiri apanakinimoni hītikakiti. Nota hītari iaxitikiri nipina iuaĩkana naua ninaka atokoikarako hītikakiti mixikanani hīsāpiretako —itxana.

—Ateeneka —itxarina.

¹⁰ Xesosi moianariakori pimaāri iua:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereēkiti apokini apisa?”

¹¹ Ininiā Xesosi apakapapiretana ninoa:

—Ari, atāopitikara ninoa sākire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari imakinika iposope inini ĩkapani. ¹² Ari, nisāpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kākiti !imarotari iua. Imisiritarina iua inireēkitina iaōka. Iua atokotxikana itxanonako nota hītari iaxitikiri. Imisiritanona —Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.

¹³ Ininiā imoianariakori imarotari Xesosi sākire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena

(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

¹⁴ Ikanapiriãkana atoko, itomaneri kãkiti apoti-itiniãtaãua apokasaakina, kiki apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. ¹⁵ Itxari:

—Apiananiri, piamonĩkari namarite. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. Atatsiirauata. Xaminaã irikapika. Kãuaãriã ikomokapika.

¹⁶ Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari erekapeka itxĩkitakinirina.

¹⁷ Ininiã Xesosi txari:

—!Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni — itxana.

¹⁸ Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:

—Pisipe.

Ininiã iua maerekati sipe. Iuasaakipeka iua amarini erekapeka itxa.

¹⁹ Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iuasaaki ninoanoka aua iuakata. Imisãkiretarina:

—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti aomitikini?

²⁰ Ininiã Xesosi:

—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitipitika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari ia õtanoxiratari hĩpaniãtini: “Pite oxiratari, uai posipika, ikaimoni pisa,” ininiã oxiratari sapitikamako. Hĩte

posotari ikinipoko hinireēkiti hīkamini. ²¹ Txamari himamisākiretakaniāri Teoso, hinipokotini himatakanapakaniā Teoso himisākiretini ĩkapani, ininiāra kona hīposotari maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sāpiretari Ipinini
(Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

²² Kariréia tōpa apokasaakina, Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Nota, hītari iaxitikirino mīkapiritaākako. Nisikaākako kikiakorimoni inirekaākitina ikaminina tīkane. ²³ Ninoa okano nota. Ipi āti pakini ōtisaaki iuaĩkana nōkitikauako, iuaĩkana aua nıtxako —ıtxana ninoa.

Ikara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniu-atana.

Txineiro Teoso Misākiretiko Aikoti ĩkapani

²⁴ Kapanaoō sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa kiki apakaparo txineiro Teoso misākiretiko aikoti nīkatakani amanaākito. İpimaārına Petro:

—Hīte oerekakari sikataro txineiro Teoso misākiretiko aikoti nīkatakani amanaākito? —ıtxarına iua Petro.

²⁵ İniniā Petro:

—Ari, isikapitikaro —ıtxa.

Eereka Petro ĩroā aapokotxi āki ikara sākiretxiti Xesosi isāpiretini ĩkapani. Xesosi sākirauata, Petro masākirauatakani apısa:

—Petro, ikini itixiti kipa sikataro txineiro auītetxiakorimoni? Atauako auītetxi nirimane sikataro? Atauako kākiti ātiātaā ĩkanikani sikataro? —ıtxari.

26 —Kākiti ātiātaā ĩkani sikaro txineiro auĩtetximoni —itxa Petro.

—Ari atāopitikara. Ininiā kona auĩtetxi nirimaneni sikaro txineiro iuamoni. Iuaritika asikapitikaro. 27 Txineiro amasikakaniā, txineiro apotiitakani !apokaerekataua. !Anirekari ikara atoko inakari. Ininiā ipoa pisa. Pokat-saāta. Pimanamākarō ximaki merepitipanika pimaĩkakito. Onamaā papokaro txineiro ota aĩkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito ĩkapani apaka. Panika. Pisikaro oa txineiro Teoso misākiretiko aikoti nĩkatakanimoni —itxa Xesosi.

Ininiā Petro kamari Xesosi sākire iaōka.

18

Kiripa Kākiti Apiatakari Txataua?

(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

1 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni.

—Teoso auĩtetxi ininiātaāua, kipa kākiti apiatakari txataua? —itxana.

2 Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoō taka itxari.

3 —Atāopitikara nota sākire. Himaerekani himatakanapanakisaaki, Teoso nireēkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himinakanisaaki, kona hĩsapani Teoso auĩtetxi ininiātaāua. 4 Ia amarini axapitiri !iuikaua. Kākiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiāotakiniāua, iuara apiatakari itxaua Teoso auĩtetxi ininiātaāua.

5 Nota nireēkiti pikamakasaaki, pipoxokoniritika papakapiniāri amarini ia atoko inakari pinakasaaki, papakapano nota apaka —itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari
(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

⁶ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti txĩkitakiniãri amarini, nota sãkire auiãkari, maerekati ikamini, ! apakata. Erekamariko kai mitari iua kãkiti maerekati oerekakari iaxirikanokitaãkamako, iposo atoko ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ĩkapani. ⁷ Kãkiti ikini itixiti auakani misiritaãkako, kotxi auari kãkiti maerekati apanakini kamini txĩkitakakani. Auapika kãkiti ikara atoko inakani. Ninoa misiritaãkako. ⁸ Piuako txĩkitakiniãri maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Píkiti txĩkitakiniãri maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ãtipirika Teosokata. Pauiritiniãri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotiniã, ininiã pite kamari maerekati apaka, ininiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. ⁹ Iua atokokana poki txĩkitakiniãri maerekati pikamini, pimaporoka, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã, arikatximoni maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini. Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini —itxa Xesosi sãkire.

Soti Auĩte Pĩpinanaãkari
(Arókasi 15.3-7)

¹⁰ —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori. Ninoa nĩkatari amarini. Niri apisatoõ ãtipirika initiriakori auapika, ininiã

kākiti mapaxitakaniāri amarini, isāpiretarina niri.
 11 Nota hītari iaxitikiri napoka ĩkorapokoriti kākiti pīpinanaākani atoko inakani napokini ĩkapani, kotxi ĩmarotarina Teoso kimapore.

12 —Kiātokopa itxa hīxinikakiti? Kiki aua ipi-raakori soti auñte seĩ pakini. Txamari ātika pīpinanaka. Kiātokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novēta novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pīpinanaākari. 13 Ipiraakori novēta novi na pīpinanaka, ininiā ipoxokoniua. Apokasaakiri iua pīpinanaākari, iteene ipoxokoniua. 14 Iua atokokana hīri iaxitikiri kona nirekari amarini ātika pīpinanakini. Hīri nirekari imakinika amarini imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sākire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

15 —Pitari nisākire auiākari kaminiāri maerekati pitemoni, ininiā pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisākiretako. Pōtākikiniri ikīpitakasaaki, pimoianari iuaĩkana itxapekaua. 16 Pōtākikiniri imakīpitakanisaaki, ipi kākiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki ātika panika iuamoni. Ininiā iuaĩkana pōtākikari iua maerekati kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka ōtākikari. Kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori oerekaua kākiti sākire kenakotakani, kākiti kamakiti itikakani ipi āti pakini auiniā, apakata apanakini atāo inakari imarotini ĩkapani. Ipi āti minakanisaaki, ipi apakata. 17 Ninoa pitekata sikani sākire imakīpitakanisaaki, pisāpiretana kākiti Teoso misākiretikoātaā apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sākire auiākani ōtākikariko iua. Imakīpitakanisaakiri ninoa sākire, himarotari atāo

maerekati kamakari itxaua iua. Teoso sãkire mauiãkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari ôtãkikiko. Ate mokaiaakari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sãkire.

Pauiritakiti, Pimauiritakiniti Pakini

¹⁸ —Atãopitikara nitxai hĩte. Īkorapokoriti kãkiti kamakiti himauiritakiniti, Teoso tixine apaka ! auiritaãka. Īkorapokoriti kãkiti kamakiti hãuiritakiti, apaka auiritaãka Teoso tixineẽ.

¹⁹ —Apikomoni ia nisãpiretai. Pite xinikakitixikana ãti xinikiniã apaka, hinirekakiti hamanainiãri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai hamanaãkiti. ²⁰ Kãkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ĩkapani, nota ninoakata aua. Atxiĩti ipi ãtinoka aua. Atxiĩti ipinoka aua. Iuaritika nota aua ninoakata —itxa Xesosi.

Nitiritxi Āti Matiretakati

²¹ Petro sari Xesosimoni, pimaã itxari Xesosi: —Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikaminano ãtipirika inakasaaki? Setxikata atxiĩti?

²² Ininiã Xesosi:

—Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setẽta papakapari iua, ininiã ãtipirika papakapariko.

²³ —Apikomoni noerekai papakapiniri kãkiti, maerekati ikamakasaaki pitemoni. Teoso auĩtetxi ininiua patrão ia atoko inakari itxa. Ia patrão nirekari initiriakori ĩkitxitiniri iua. ²⁴ Ininiã iua iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaãka iuamoni. Mitxipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initirimoni. Txineiropokoni. Oa txineiro isikasaaki, itxari initiri:

“Āti ōti iuaīkana pisikano oia nitxineirote,” itxari initirimoni. Txamari, !isikaro, kotxi !oāuaika.
²⁵ Kona katxineiroteri. Ininiā ipatrāote paniātari ivētxitiko iua, ĩtanoro, imiakori, itii ikinipoko, ipatrāote iīkitxitini ĩkapani. ²⁶ Iua initiri ikara inakari sākiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrāote apisatoō ikapotoreēkaua. Itxari iua: “Piātaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari ipatrāotemoni.

²⁷ —Ininiā ipatrāote amonīkari. “Kona ninirekaikaro nitxineirote pisikinino.” Ininiā auiritari isini.

²⁸ —Ininiā sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua inakito seī ota āti ipatrāote nitirimoni. Poiāonoka oa txineiro. Iuasaaki, aapokomoni isikasaaki, aōkitari iua āti nitiritxi ipatrāote nitiri. Imaīkari inoakiā. “Uatxa pisikano nitxineirote,” itxari.

²⁹ —Ininiā imoianari kapotoreēkaua iua apisatoō. “Piātaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari.

³⁰ —Txamari mitxiri nitiritxi: “!Niātapakaroko,” itxari. Ininiā kateiamoni ieretakakitākari imoianari txineiro xika. “Ikinika nitxineirote pisikasaakiikanoko, pikatxakako,” itxari. ³¹ Ikara inakari ene apanakini iua patrāo nitiriakori kenakotakasaaki, ninoa naiataua. Ininiā isana ipatrāotemonina. Isāpiretarina initiri iokanatiniri āti initiri kateiamoni. ³² Ininiā iua patrāo akiritari iua initiri: “Pite maerekati pitxaua, kotxi kita pite amanaāno nota niamonīkinii, ininiā pīlkitxitinino !ninarekaika. ³³ Kinirepa kona pite amonīkari pimoianari nota amonīkinii atokokana? Kona erekai,” itxari.

³⁴—Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatari iua kateiamoni imisiritikomoni ipatrãote txineirrote okinika imasikakanisaaki.

³⁵ Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:

—Niri iaxitikiri iua atokokana txaiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii hĩtemoni himamaxinĩkaretakaniã hãkixinireẽ —itxa Xesosi.

19

Kiki Ītanorokata Itakanapakakini

(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

¹ Ikara inaka atoko Xesosi potorika Kariréia tōpa. Isa Xotéia tōpamoni uini Xotão ipiniã.

² Iuaã itomaneri kãkiti sari iuamoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

³ Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãrina Xesosi:

—Auiritaãka atxiĩti kiki takanapiniro ĩtanoro, itakanapiniro inirekasaaki? —itxarina.

⁴ Ininiã Xesosi:

—Hĩte imarotapekari ia Teoso sãkire iōkatsopatakori:

Kitxakapirĩka merepitipanika ikinipoko
Kamakari kamari kãkiti, kiki inini, sito
onini apaka ikamari kãkiti.

⁵ Ikara atoko ininiã, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani, ininiã ninoã ãtika atoko itxauana,

itxa Teoso sãkire iōkatsopatakori. ⁶ Ininiã kona ipi !itxaikauana. Ātika itxauana. Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini — Xesosi txana ninoã.

⁷ Ininiã ninoã pariseoakori pimaãri:

—Ikara atoko ininiã, kinirepa Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ãtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa?

⁸ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Moisesi auiritai hãtanoro hãtakanapini, kotxi paikori hãxinire. Teoso nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hãtanoro hãtakanapini. Txamari kitxakapirãka merepitipanika kona kiki takanaparo ãtanoro. ⁹ Ininiã nitxai hãte, kiki takanapiniãro ãtanoro, ãtikata masirãkatoka, iua kamari maerekati. Itakiniãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi !imaãkatari Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari maerekati —Xesosi txana ninoa.

¹⁰ Ininiã imoianariakori ikara ikenako-takasaakina, itxarina Xesosi:

—ãtaniritxi, ãtanorotxi ! auiritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapiimana imãtaniriuatakanina —itxarina.

¹¹ Ininiã Xesosi:

—Erekapitikari kãkiti ãtanorouatini. ãtikakanoka Teoso kona nirekari ãtanorouatinina. ¹² Ixika auapitika kãkiti mãtanorouatakani. Kotxi ãtikaka kiki auakasaaki, iãtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsikitiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana kona nirekari ãtanorouatini Teoso auãtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ãkapani. Teoso manirekakaniãri pite ãtanorouatini, ininiã kona pãtanorouatape —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. Inirekarina ninoa kii nopini iuako itakini. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ïkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auir-itana amarini anikinina Xesosimoni. 14 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hïotokakapena notamoni apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auïtetakani amarini atoko itxauana —itxana.

15 Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ïkorape itxa.

*Ãtokori Ito Txineiroteri
(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)*

16 Ãtokori apoka Xesosimoni.

—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ätipirika Teosokata nauini ïkapani? —itxari.

17 Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari ! auari. Teosonanira erekari. Teosokata ätipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.

18 —Ïkiripa? —itxa.

Ininiã Xesosi:

—!Pokaniuatape. !Pisirïkape äti ïtanorokata. ! Pïïtiriuatape. Poxiene !pikamape. 19 Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitiretiniua atokokana, pitxapaniko —itxari.

20 —Nikamapitikari ikara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã Teosokata ätipirika nauini ïkapani? —itxari.

21 —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivëtxitako. Txineiro papakapakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. Ikara atoko

inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii pivētxitaka atoko, notakata sa pitxako —Xesosi txari.

²² Iua ātokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ātokori, kotxi kaiãori itii. ! Inirekari itii ivētxitini. ²³ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Atāopitikara ia nitxai hīte. Pamimari katxineiroterini auītetiniri Teoso. ²⁴ Apikomoni nisāpiretai. Atauako kamero napatari ākorike sonakiã? Apia mimari kākiti katxineiroterini auītetiniri Teoso —itxana.

²⁵ Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorīkaātana. Ninoa uākatari katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ninoa, ininiã txineiro isika ninoamoni, ninoa uākatakiti. Ininiã ninoa pimaãri:

—Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari iuaã isini? —itxanātana.

²⁶ Xesosi atamatana. Apakapapiretana:

—Kākitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.

²⁷ Petro misākiretari Xesosi:

—Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani. Ikara atoko aniniã, kiripa ate apakapako? —itxari.

²⁸ Ininiã Xesosi:

—Atāopitikara nitxai hīte. Nota, hītari iaxitikiri niitopākako auītetxi itopanere nopini. Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko atamatanoko nota hītari iaxitikiri iotximere. Iuasaaki hīte nisākire kīpitakanii apaka topākako auītetxi itopanere nopini. Iua iitopaneretxi tosi

pakini. Tosi nirimanetxi Iseao tixine auakani auñteakori hñtxauako. ²⁹ Atxiñti nota ñkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro. Atxiñti nota ñkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiñti pitakanapari pikikiote nota ñkapani. Ikara pitakanapakasaaki nota ñkapani, apiata papakapariko. Itori papakapariko. Ikara atoko pininiñ nota ñkapani, ãtipirika paua Teosokata. ³⁰ Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki —itxa Xesosi sãkire.

20

Ova Takakoriãtañ Parñkauatakani

¹ Xesosi txari:

—Teoso auñtetxi ininiua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri takapekari txipokori ova inakoro ikikioteñ. Ovanoka itaka. Oiõpeka onakasaaki, iua kakikioteri potorika ñkanõkapanika. Initari parñkauatakani ova amakani ñkapani. ² Aõkitakasaakina, ipimaãna: “Hinirekatari parñkatxi?” itxa.

—“Ari, anirekapitikari,” itxana.

—“Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparñka ñki ñkapani?” itxana.

—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ãtoka ota pirata kamakori iusaaki atão parñkatxi ñki ãti õti pokamara kãkiti parñkauatini ñki. Ininiñ itakaremoni iokanatana iparñkauatinina ñkapani.

³ —Novi oarape inakasaaki iuañkana ipotorika. Nipokori vñtxitikoãtañmoni isa. Iuañ atamatana

kākiti maparīkauatakani. ⁴ Ininiā imisākiretana: “Hīte apaka atxiīti nirekatari hīparīkauatini nitakareātaā, ininiā niīkitxitai atāo inakari hīparīka īki,” itxa. Ininiā ninoa apaka sari.

⁵ —Apaniāxitipeka inakasaaki iuaīkana iokanatana apanakini parīkauatakani itakaremoni. Itinītikitakasaaki iuaīkana iokanatana apanakini parīkauatakani itakaremoni. Mitxi isākire atokokana itxa isākire ninoamoni. ⁶ Mapiānikata takotepeka inakasaaki iuaīkana isa parīkauatakani initini. Apokapanikana maparīkauatakani. Ipimaāna: “Kinirepa ia ōti maparīkauatakanika hītxa?” itxana.

⁷ —“Kotxi kona kākiti sikaua parīkatxi,” itxarina.

—“Nitakareātaā hīsa. Iuaā hīparīkauata. Hīte apakapariko hīparīka īki erekari,” itxana.

⁸ —Īkanōkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari: “Parīkauatakani pakirita. Piīkitxitana. Merepanika piīkitxitana kikata parīkauatakani. Eereka piīkitxitana tinītikita parīkauatakani, pitxaāpotako,” itxari.

⁹ —Kikata parīkauatakani imakinikana apakapari ātoka txineiro ota pirata kamakori.

¹⁰ Kikiākini īkanōkapanika parīkauatakani ikara itikasaakina, oākatarina: “Ate apakaparoko apiatako aparīka īki,” itxamana. Ātoka txineiro ota pirata kamakoro imakinikana apakapana.

¹¹ Txineiro apakapakana atoko, omanākarauatana. “!Erekari kakikioteri,” itxanātana. ¹² Ininiā ninoa txari iua: “Naia kikata parīkauatakani poiāoka iparīkauatana. Āto oaranoka iparīkauanātana. Ate parīkauata ikiniōtika kapatakariā. Ate

parĩkauatapitipo, txamari pite ĩkitxitaua ate naia piĩkitxitini atokokana. Kona erekai,” itxarina.

¹³ —Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misirienetai hĩte. ĩkanõkapanika nipimaãi: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hĩte: ‘Ari, apakatapitika,’ hĩtxa. Ininiã na nimisirienetai hĩte. ¹⁴ Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hĩsipeka. Nota nirekari niĩkitxitinina hĩte tikini parĩkauatakani hĩte niĩkitxitini iaõka. ¹⁵ Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hĩte xikotano, erekari nikamini xika,” itxana ninoa.

¹⁶ Xesosi xipokari isãpirena:

—Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki. Teoso aiatana kaiãopokori kãkiti itixine isinina ĩkapani, txamari poiãonoka iua mereẽ — itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34)

¹⁷ Xesosi Xerosareẽmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori. Ninoanoka imisãkireta.

¹⁸ —Hĩkenakotari nisãkire. Xerosareẽmoni asako. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakinimoni nisikaãkako, ininiã ninoa apotiitaua. Iusaakiko ninoa txari: “Okaãkapitikako.” ¹⁹ Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitanona aãpitsaã. Iposo atoko aamina ĩpiriãmitakariã tokakita ninaãkako, oka itxanonako.

Ipi āti ōtisaaki nōkitikauako, iuaīkana aua nitxako —itxa imoianariakorimoni.

*Txiako, Xoão Pakini Amanaākiti
(Marko 10.35-45)*

²⁰ Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoão pakini. Ninoa Txiako, Xoão pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreēkaua iua apisatoō.

—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.

²¹ —Kipa pinireka? —itxaro.

—Ikinimane auīte pinakasaakiua, ninirekari naia ipi namariteni auītetxiakori ininiāuana pitekata. Pauiritatana pitekata iitopākinina, āti pikikomoni inini, āti pisaneremoni inini? —otxari.

²² Ininiā Xesosi apakapapiretana ninoa:

—! Himarotari hamanaākiti. Mapaōti napa atoko iteene nimisiritaākako. Atauako hīposotatari hātatsiitiniri notakata? —itxana ninoa.

—Aposotapitika —itxarina.

²³ —Atāopitikara hātatsiirauata notakata, txamari kona notani mereēna kākiti nikikomoni, nisanaremoni topākakani ĩkapani. Nirira mereēpekana ninoa kākiti notakata topākini ĩkapani —itxana.

²⁴ Apanakini Xesosi moianariakori kenakoentari Txiako, Xoão pakini amanaāri Xesosi auītetxi ininiuana ĩkapani, ininiā omanatana. ²⁵ Ininiā Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.

—Himarotari Xoteo minakanuia auīteakori paniātari kākiti ikinika auīteakori nireēkiti ĩkaminina ĩkapani. Kona atāo itiretana kākiti. Kākiti kona kamari auītetxiakori mauiritakiniti.

²⁶ Kona ninoa auītetxiakori atoko !hītxape. Atāo apiari pininiua pinirekiniā, pimoianatariko

apanakini. ²⁷ Apanakini auñte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. ²⁸ Ikara atoko nitxa nota hītari iaxitikiri ñkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri !auari. Ñkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ñkapani, kãkiti nitiretini ñkapani. Ñkorapokoriti napoka nipinini ñkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ñkapani, kotxi nota ñkitxirauata ninoa mapinakani ñkapani —itxana ninoa.

Ipi Mõsiãreni Xesosi Makananitini
(*Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43*)

²⁹ Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kãkiti sari Xesosikata, imoianariakori pakinikata. ³⁰ Iuasaaki ipi mõsiãreni topãkanãta kimapori tiniãpo. Xesosi napaãpotini ikenakotakasaakina, akiritana:

—Apiananiri, aãuñte Taviini apika mekanirii, piamonñkaua ate —itxarina.

³¹ Kãkiti iuaã pinitana:

—Himaãtako —itxana.

Txamari apiata akirikatana:

—Apiananiri, aãuñte Taviini apika mekanirii, piamonñkaua ate —itxarina.

³² Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mõsiãreni. Apokana iuamoni.

—Kipa hinireka nikaminii hñte? —itxa.

³³ —Apiananiri, añtikapokotini anireka.

³⁴ Ininiã Xesosi amonñkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka kõiãrepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Apokana Petxipaxee inakori aapokotxiti, õtanoxiratari takote Oriva inakori xiratamoni. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.

² —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxitiã. Iuaxiti hãpokasaaki, hãpokaroko xomẽta iaxiriãkoro oimikata. Hĩkoxirikana. Uaimoni mina hĩtxanako. ³ Āti misãkiretakasaakii: “Kinirepa hĩkaxirikatari pirãtxi?” Ininiã hĩte: “Apiananiri nirekana,” hĩtxako. Ininiã iua auiritai himininina —itxana ninoa.

⁴ Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakekari ikara atoko inakari. Ininiã iua sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inakari apokapeka.

⁵ Iua txari:

Hĩtxariko Xerosareẽ auakanimoni: “Hãtamata,
Hĩauĩte apokaãpota hĩtemoni. !
Kaneenamari. Xomẽta nopini iitopãkanãta.
Xomẽta ãkiri nopini isaãpota,” hĩtxako
ninoamoni,

itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩkapeka.

⁶ Ininiã Xesosi moianariakori sari. Ipaniãtakiti iaõka ikamana. ⁷ Ininiã iminaro xomẽta oimikata. Itakarina imãkana inopinina Xesosi topãkini ĩkapani. Ininiã Xesosi topãka xomẽta ãkiri nopini. ⁸ Itomaneri kãkiti katamẽkari imãkana kimapori ãpo. Apanakini sauakari aãxike. Ikasirĩkaxikeãpotarina aãxike kimapori ãpo. Ikara atoko ikamana, Xesosi paxitiko oerekinina ĩkapani. Imãkana nopini, aãxike nopini, xomẽta napaãpota.

⁹ Kãkitipokoni ïkiikakani. Kãkitipokoni Xesosi tikini ïkani. Imakinika saãpotakasaakina, akirikatana:

—Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posoti-irekata ïkari, Teoso nireëkiti kamakari iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua — itxaãpokatana.

¹⁰ Ininiã Xesosi apokapeka Xerosareë. Iusaaki ikinimane Xerosareë auakani tsorïkaãta.

—Kirinapanipa ikira kiki inatari? — itxanãtakakana.

¹¹ Kãkiti Xesosikata ïkani sãpiretana:

—Xesosikara ikira. Teoso sãkire sãpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri, Kariréia tõpa auakari ikira —itxana.

Pirãtxi Vêtxitakani Omitikiko

(Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

¹² Xesosi ïroã aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vêtxitakani. Amotiitakani Teoso misãkiretikoãtaã auakani omitikenata. Ikitakari txineiro vêtxitakani mesate. Kamoã vêtxitakani topãkini apaka ikitaka. ¹³ Xesosi misãkiretana:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako,

itxa. Txamari hïte txïkitakari ia aiko kïtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁴ Mokirini, kãkiti matïpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misãkiretiko aikotiã. Erekapeka itxïkitakana ninoa. ¹⁵ Iusaaki amarini Teoso misãkiretikoã auakani iteene akirikata:

—Peerekari aãuïte Taviini apika mekaniri — itxanãtana.

Sasetotxi auñteakori, kaiõkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kãkiti erekapeka itxĩkitakini. Ninoa kenakotari amarini akiritakiti:

—Peerekari aãuñte Taviini apika mekaniri.

Ininiãkara ninoa omanãkarauata. ¹⁶ Ininiã imisãkiretarina Xesosi:

—Pikenakotatari ikara amarini akiritakiti? — itxana.

—Nikenakotapitikari. Hñte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:

Ãtokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: “Peerekari iua,” itxanako, itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. Ininiã erekapitikari ninoa akiritakiti —itxa Xesosi.

¹⁷ Iposo atoko itakanapana. Ñkorape itxa. Itakanapari Xerosareẽ. Isa aapokotximoni Petãnia inakorimoni. Iuañ itxiaka.

*Piko Mina Marito Pirena
(Marko 11.12-14, 20-25)*

¹⁸ Katimatinĩkata iuaĩkana Xesosi sari sitatximoni. Ipxinipokoriti inatxita. ¹⁹ Atamataro piko mina kimapori ñtiniãpo. Isa oamoni txipokori itximini ñkapani. Txamari otsopanani auaro. Iusaaki itxa:

—Kona kariikaiko —itxaro.

Iusaakipeka otxiaroka.

²⁰ Imoianariakori ikara itikasaakina, itsorikitaãtana.

—Ñi natokopa otxape katimari otxiarokini? — itxanãtana ninoa.

²¹ Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hñte posotari hñkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxĩkitakini atoko,

hĩposota hĩkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hĩkamako. Hĩposotamariko hĩpaniãtiniri ikira ixirata: “Põkitikaua. Ipoamoni oka pitxaua.” Iuasaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxam-auako. ²² Pite atão pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, ikinipoko pamanaãkiti Teoso sikai —itxa Xesosi.

*Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Marko 11.27-33; Arókasi 20.1-8)*

²³ Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. Ipimaãrina Xesosi:

—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina.

²⁴ Ininiã Xesosi:

—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. ãtinoka nipimaãiko hĩte. Nota pimaãkitiko hĩtemoni hĩsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hĩte hĩpimaãkiti notamoni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka. ²⁵ Ia nipimaãi hĩte: “Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxana.

Ininiã ninoa misãkiretakakaua:

—“Teoso paniãtari,” aniniã, “Kinirepa kona hãuikatari isãkire?” Xesosi txamaua eereka. ²⁶ “Kãkitira paniãtari Xoão,” aniniã, apanakini omanatamaua, kotxi ninoa uãkatari Xoão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.

Ikara atoko itxana imisãkiretakakiniuana.

²⁷ Ininiã apakapapiretana:

—!Aimarotari iua paniãtakari.

Ininiã Xesosi:

—Nota apaka kona sãpiretai nota paniãtakari uãka.

Iri Sākire Kīpitakari, Iri Sākire Makīpitakati Pakini

28 —Hīxinikariko ia nisāpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari. “Namarite uatxa pi-parīkauata nitakare ova auiniātaā,” itxari imi.

29 —Ininiā imi anekari: “!Nisapani. !Ninirekari niparīkauatini,” itxari. Eereka ixinikaxitināta. “Ari, nisapitikako,” ininiā isa iri takaremoni.

30 —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniātari iua atokokana. Iua imi: “Ari, nisapitikako.” Txamari, !isari.

31 —Ininiā ĩkiripa kamatari iri paniātakiti? —itxa Xesosi.

Ininiā ninoa kiomātxiakori, sasetotxi auīteakori pakini apakapapiretari:

—Anekarira.

Ininiā Xesosi:

—Atāopitika nisāpiretai hīte. Kiītiriri apokako Teoso auītetxi ininiātaāua hīte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auītetxi ininiātaāua hīte apisapanika. ³² Kotxi Xoāo kapatxisarerini apoka hītemoni. Oerekai erekari kimaporiti. Txamari kona hīte auikari isākire. Kiītiriri, kanokarero pakini auikari isākire. Iuasaaki himarotari ninoa maerekati kamakani takanapiniri imaerekanina. Ikamarina erekarinoka. Hīte itikapekari. Txamari hīte kona takanapari himaerekani. Kona hāuikari Xoāo sākire, ininiā iua kiki sākire makīpitakati atoko hītxa, kotxi hīsākire: “Akīpitapitikari Teoso sākire,” txamari kona hīkīpitari —itxa Xesosi.

Parīkauatakani Maerekani
(*Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19*)

33 —Āti sãpirenatxi atão inakari oerekiko nisãpiretai. Hĩkenakota —Xesosi txana.

—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo atoko ipiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko ikamari aapokotxi õtanori, ikinipoko itakare atamatinĩ ĩkapani. Iposo atoko ĩkitxitana kikiãkini itakare nĩkatakani ĩkapani. Ininiã ninoa nĩkatari itakare. Eereka kakikioteri sari āti itixiti. ³⁴ Ova manapi inakasaaki, iokanatana initiriakori itakare nĩkatakanimoni, ova apakapinina ĩkapani.

³⁵ —Txamari, ninoa maĩkapena initiriakori. Ixirokitatarina āti. Okapirina āti. Āti kai soroã ikiporonakana. ³⁶ Iuaĩkana iua kakikioteri iokanatana initiriakori. Iuasaaki ito iokanata. Mitxirini atokokana itakare nĩkatakani txapena ninoani. ³⁷ Eereka imapotõkire iokanatarĩ imi ninoamoni. Iuãkatari: “Namarite iua, ininiã ninoa paxitari iua,” itxa.

³⁸ —Txamari, imi atapakasaakina, imisãkiretakana: “Erepani imi. Maõkari, ininiã okinika itakare kaikotinawa atemoni.” ³⁹ Ininiã imaĩkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaã oka itxapirina.

Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iua takote auakani:

⁴⁰ —Ininiã iua kakikioteri ĩkasaaki, kiãtokopa itxatanako ninoa kikiãkini? —itxa Xesosi.

⁴¹ Ininiã ninoa iua takote auakani apakapapiretari:

—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. ĩkitxitanako apanakini itakare nĩkatakani ĩkapani, ininiã ninoa sikapitikaroko ova oiõkasaaki —itxarina Xesosi.

⁴² Ininiã Xesosi:

—Hĩte atatsopatapekari ia iõkatsopatakori Teoso sãkire:

Kai aapokotxi kamakani kona nirekari ãti kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua. Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni.

Nota hĩtari iaxitikiri iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota hĩtari iaxitikiri kãkiti manirekakiniti. Teoso txĩkitakano nota apiananiri nininiãua.

⁴³ —Ininiã nisãpiretai hĩte, Teoso kona hĩauĩte ! itxaikauako. Iua mereẽriko apanakini kãkiti inakitiakori ĩkapani. Ninoa kamapitikari Teoso nireẽkiti. ⁴⁴ Apikomoni Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua iua kai apiari atoko inakari. Itxari:

Kãkiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kãkiti nopini irikiniã, !auaika kãkiti,

—Xesosi txana ninoa.

⁴⁵ Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretakiti, ninoa ! apokaerekatarina isãpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nĩkatakani maerekani atoko inakani itxauana. ⁴⁶ Ininiã ia xika inirekarina imaĩkinĩrina. Txamari ! imaĩkarina, kotxi ipĩkarina kãkiti iuaã apotiitakaniua. Kãkitimoni Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ītanorouatiko Pirena (Arókasi 14.15-24)

¹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

2 —Teoso auñtetxi ininiãua ia auñtetxi atokokana. Ia auñtetxi kamari kiiniri imi ïtanorouatini ïkapani. 3 Ipaniãtari initiriakori akiritinina ikemañxitakini kiiniriã ininina ïkapani. Txamari ikemañxitakini ! inirekari ikiiniriteẽ isinina. 4 Iuañkana iokanatarì apanakini initiriakori ikemañxitakinimoni. “Hñtxanako: ‘Nipokori iposopeka. Nokapekari kema auñte, kema auñte ãkiri pakini. Pañpepokori. Imakinika niposotapekari. Hñsapoka kiinirimoni,’ hñtxanako.” Ininiã ninoa kamari isãkire iaõka.

5 —Txamari ikemañxitakini ! imaãkapiretarina. Iparñkamoni isana. ãtikaka sari kikiomoni. Apanakini sari ãtiãtaã tiñtxi ivẽtxitinimoni. 6 Apanakinipekana mañkapena initiriakori, noropata, oka itxapena. 7 Iua auñtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua. Iokanatarì isotatoneakori ninoamoni. Ininiã okapena ninoa kokanirini. Iotikapirina ninoa aapoko.

8 —Eereka iua auñtetxi akiritana apanakini initiriakori: “Kiiniri namarite ïtanorouatini pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemañxitakini !erekana. 9 Iua atoko ininiã, hñsa ahoaãtaã, kãkiti napanakiniãtaã. Hñkemañxitana ikinimane haõkitakini,” itxana ninoa.

10 —Ininiã isana ahoaãtaã. Ikemañxitana ikinimane aõkitakini. Apotiitarina kãkiti itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiã kãkitipokoni xãpoãkata.

11 —Iua auñtetxi atamatana ikemañxitakini. Atamatari kiki mãkatxi ïtanorouatikosaaki ieretaãkori mieretaãkati. 12 Ininiã akiritari iua: “Nimoianari, kiãtokopa piñroã naapoko, kotxi mãkatxi

Ītanorouatikosaaki ieretaãkori kona pieretaka?” Iua kona kasãkireri.

¹³—Ininiã iua auĩtetxi paniãtari initiriakori: “Hi-maĩkariko. Hĩaxirikariko iuako, ikitinota pakini, anika hĩtxariko mapara. Piãkatximoni hõkariko,” itxana initiriakori. Iuaãtaã kãkiti txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriĩtiniãtaã.

¹⁴Xesosi xipokapiretari isãpirena.

—Itomaneri kemaĩtxitakoni. Txamari poiãoka mereẽkoni —itxana ninoamoni.

Homano Auĩte Īkitxitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)

¹⁵Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apoti-ituana. Imisãkiretakakana. Ixinikaxitinãtarina:

—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoĩtiniri ĩkapani. Ininiã kiãtokopa atxatari apimainiri ikerokiniri ĩkapani? —itxanãtakakana.

¹⁶Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka ãtikaka Erotxi sãkire auĩãkani, Xesosimoni isinina ĩkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo sãkire iaõka isãpiretana.

—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara pisãpiretari Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Pite na pĩkarauata xatiki kãkiti sãkire xika. Ātinoka pisãkire pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari apanakininapemoni.

¹⁷Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.

¹⁸Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:

—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisākire? Kona erekai hīte. Hīsākirauatakasaaki, kākiti erekarini atoko hītxa, txamari maerekati hīkama. ¹⁹ Hōerekano txineiro ota Homano auīte asikini īkapani.

Ininiā iminarona txineiro ota.

²⁰ —Kisanōkapa ia? Kiuākapa aua uai? —itxana ninoa.

²¹ —Ari, Homano auīte —itxana.

—Ininiākara hīsikariko Sesamoni iua nakiti. Hīsikariko Teosomoni iua nakiti —Xesosi txana ninoa.

²² Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsorīkaātana.

—Paimatireri iua —itxanātakakana.

Ininiā itakanaparina, sipeka itxana.

Ipīkari Ōkitikiniua Mauikakoni

(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

²³ Iua ōtisaakipeka ātikaka satoseo apoka Xesosimoni. Satoseo inakoni !auikari ipīkani iuaīkana ōkitikiniua.

²⁴ —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sākiretxiti: “Kiki meenetipanika ipininiā, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiā, itakauākatari amarini iua itarini ipīpekarini uāka,” itxa Moisesini. ²⁵ Setxi itaritxiakori aua mitxi īkorapokoriti. Apia anekatakari ītaniriuata. Eereka ipīpe meenetika, ininiā itari takaro iuani tikinitakito. ²⁶ Iua atokokana iua itari ipīpe meenetika. Āti itari iuaīkana takaro iuani tikinitakito. Txamari iua atokokana ipīpe meenetika. Iua atokokana txaāpota ikinika itariakori. ²⁷ Eereka oa sito apaka opīpe. ²⁸ Ininiā ipīkani iuaīkana ōkitikasaakia iuaīkana auāki

ininina, ïkiripa oïtaniri aua oakata iuasaaki? Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa —itxarina iua.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Hïte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. ! Himarotari Teoso posotiire apaka. ³⁰ Ipïkani iuaïkana aua inakasaaki, kona ninoa ïtaniriuataika. Teoso nitiriakori iaxitikini atokopeka itxanako. ³¹ Hïte ! auikari ipïkani õkitikiniua iuaïkana auãki inini. Atauako kona hãtatsopatapanikari Teoso sãpiretakiti hïtemoni? Iara isãpiretai:

³² Apraõo, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota, itxa Teoso. Ininiã Apraõo, Isaki, Xakoo pakini auãkipanika itxana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auãki inakani, kotxi kona ipïkani Teosoneni Teoso —itxa Xesosi.

Iuasaaki kãkitipokoni kenakotari ikara Xesosi sãkire. ³³ Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, it-sorïkaãtana, kotxi paimatireri Xesosi apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini

(Marko 12.28-34)

³⁴ Xesosi iïkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiã satoseo ! ipimarauataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiã apotiitauana. ³⁵ Pariseo, Moisesi sãkire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri isãkire. Ininiã ipimaãri:

³⁶ —Koerekareri, ïkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireëkiti akamini? —itxa.

³⁷ Ininiã Xesosi apakapapiretari:

—“Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” ³⁸ Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniãtaua akamini. Ia ipaniãtakiti akamini apiari itxaua. ³⁹ Iuaĩkana Teoso paniãtaua. Ia ipaniãtakiti apaka apiari. Merepanika ipaniãtakiti akamini atoko itxa. “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti.” ⁴⁰ Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari apanakini Teoso paniãtakiti, Moisesinimoni isãpiretakiti. Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari Teoso sãkire sãpiretakani paniãtakiti apaka —Xesosi txari iua.

*Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)*

⁴¹ Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaãna ninoa:

⁴² —Teoso mereẽkiti pisãpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? —itxana ninoa.

Ninoa apakapapireta:

—Ari, Taviini apika mekanirira —itxana.

⁴³ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, kinirepa Erekaru Mata-matakoti kamasãkiretari Tavii: “Teoso mereẽkiti niauĩte itxaua,” ina sãkiretini? ⁴⁴ Kotxi Tavii txari: Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte, itxa Taviini. ⁴⁵ Ininiã Tavii akiritari Teoso mereẽkiti “niauĩte.” Ikara atoko ininiã, kiãtokopa

itxa Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiãua? —Xesosi txari pariseoakori.

⁴⁶ Kona imarotarina, ininiã kona kasãkirena nino. Ikara eereka kona kãkiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipĩkarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auĩteakori Maerekani

(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

¹ Ininiã Xesosi misãkiretana imoianariakori, itomaneri kãkiti iuaã auakani apaka. ² Ia atoko isãpiretana:

—Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sãkire oerekakani itxauana. ³ Ininiãra ikinika kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini paniãtakiti hĩkamako, kotxi ninoa sãpiretari Moisesini sãkire Teoso oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini paniãtakiti. Ikara !erekari. Ininiã ninoa kamakiti atoko !hĩkamape. Kotxi isãkirena erekari, txamari ikamakitina !erekari. ⁴ Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakari ninoa. Ia kiki takari iminani imoianariakori porikiã, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri. Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa paniãtakiti iua iminani atoko itxa.

⁵ —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini ĩkapaninoka, ereka ininina apanakini uãkatini ĩkapaninoka. Himarotari kãkiti ieretakari Teoso sãkire iõkatsopatakori aãkoana xapitikiri ãki. Eereka iaxirikarina iteẽtaãna, iuakonotaãna pakini. Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini takari aãkoana mitari

apanakini atamatini ĩkapaninoka. Paĩtanori itsarãpe imãkana apanakini atamatini ĩkapani. ⁶ Kiinirisaaki ninoa nirekari kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. Aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua inirekarina kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. ⁷ Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vētxitikoãtaã. Apokaerekatarina kãkiti akiritinina: “Koerekareri” inikona.

⁸ —Txamari, ãtinani hĩte oereẽkari txaua, Teoso mereẽkitira iua. Koerekareri hiniko ! hãuiritapeko, kotxi himakinikara hĩtaritakakaua. ⁹ Kona ĩkorapokoriti auakari “niri,” ! hĩtxape, kotxi ãtinani aĩri auari iaxiti auakari. ¹⁰ Apaka apanakini akiritinii “aãũite,” ! hãuiritapeko, kotxi ãtinani hĩauĩte. Teoso mereẽkiti itxaua. ¹¹ Auĩtetxi pininiua pinirekiniã, apanakini nitiri atoko pitxauako. ¹² Iua “Auĩtetxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko nitiritxi itxauako. Iua “Nitiritxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko auĩtetxi itxauako.

Xoteo Auĩteakori Misiritaãkako
(*Marko 12.40; Arókasi 11.37-44, 52; 20.47*)

¹³ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kinirão ĩroãkari apisapanika aapokotxi tore totakani atoko hĩtxa, kotxi hĩte iotokakari kãkiti Teoso sãkire atão auikini, ininiãkara hĩte iotokakari kãkiti ĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Hĩte kona ĩroã. Apaka kona hĩte auiritana kinirão ĩroãkani. ¹⁴ Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte mixirikari tikinitakoro aapoko.

Himisirienetana. Teosokata hīsākirauatakasaaki, itori sākiretxi hīkama apanakini, “paimatirena” inini īkapaninokara. Ikara xika himisiritiko apiatako.

15 —Erepaniko hīte kaiōkatsoparerinii, pariseoakorī pakini. Hīsākire atxiīti erekari, txamari kona hīkamari hīsākire iaōka. Hīte sari ōtakoxiti. Hīpiriātari kāuaāri. Imiriī ōtakoxiti hīsa, hīsākire auikakari hinitini īkapani. Ātinoka hīsākire auikakari auiniā, iuaritika hīsa iuaxiti. Eereka hōerekari iua ikinipoko himarotakiti. Eereka hīte maerekani xika, iua kiki maerekani apiatako. Isapitika hītekata maerekani misiritikoātaā.

16 —Erepaniko hīte. Mōsiāreni atoko hītxa, iuaritika hinirekari hōerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. ! Hīposotari. Hīte oerekari apanakini ia hīsākire: “‘Ia nikamapitikako’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti pakiriuākatakasaaki, pimakamakaniāri, kona pimisiritaākako,” itxa hīte sākire. Iuaīkana hīte sākire: “‘Nikamapitkariko,’ pinakasaaki, Teoso misākiretiko aikoti āki auakaro oro pakiriuākatakasaaki, pikamapitkariko pikamaenetakiti. Ikara pimakamakanisaaki, pimisiritaākako,” itxa hīte sākire.

17 —Hīte mōsiāreni atoko. Kona kiīkitei hīte. Īkiripa apiari? Orokani? Teoso misākiretiko aikotikani? Teoso misākiretiko aikoti apiari, kotxi oa oro aiko āki aua, ininiā aiko txīkitakaro oro Teoso nakito oniniāua.

18 —Hīte oerekari apanakini ia hīsākire apaka: “‘Nikamapitkariko’ pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoātaā pakiriuākatakasaaki,

pikamaenetakiti pimakamakaniã, kona pimisiritaãkako. ‘Nikamapitikako’, pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini takakori pakiriuãkatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetakiti. Pimakamakanisaakiri, pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.

¹⁹ Hĩte mõiãreni atoko hĩtxa. ! Kĩĩkitei hĩte. Īkiripa apiata? Sikakorikani? Sikakori takikoãtaãkani? Sikakori takikoãtaã apiata, kotxi sikakori inopini takikosaaki, iusaakipeka Teoso nakitipeka. Ininiã sikakori takikoãtaã txĩkitakari sikakori Teoso nakiti ininiãua. ²⁰ Ininiã pisãpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori takikoãtaã pakiriuãkatiniã, iuatxikana iua nopini auakarĩ pakiriuãkata. ²¹ Pakiriuãkatakasaakiri Teoso misãkiretiko aikoti, iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi iua aiko ãki aua. ²² Pakiriuãkatakasaakiri Teoso tixine, ininiã iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso topãkini. Iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi Teoso topãkini nopini iitopãka Teoso.

²³ —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorĩĩ pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Ipixini hinakiti hĩsikari Teosomoni. Tesi hĩtii auiniãĩ, hĩsikari ãti Teosomoni. Tesi txineiro ota auiniãĩ, hĩsikari ãto Teosomoni, hĩtxaãpota. Ikara hĩkamakiti erekari. Nipokori koke, oteraã, erva tosi, komĩnio, axapitikiri inakari, iuaritika ipixini hĩsika Teosomoni. Ikara Teoso paniãtakiti hĩkamapitika. Txamari, Teoso paniãtakiti apiari !hĩkama, kotxi !hĩkamari atão apanakinimoni. !Hiamonĩkana apanakini. Hĩkamaenetakiti !hĩkama. Ikinika Teoso

paniãtakiti hĩkamako. ²⁴ Mõsiãreni atoko hĩtxaua, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso kimapore apanakinimoni. ! Hĩposotari. Himakatzakaro xikiri iãriã ãki komokakaro, txamari hĩixirapoataro kamero, kotxi Teoso paniãtakiti poiãori hĩkama, txamari ipaniãtakiti apiari kona hĩkama.

²⁵ —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hõeretari hiĩto maparakiri, txamari hãkixinireẽ ! erekari. Papatxinanii, patirenanii, paĩtirii.

²⁶ Hĩte pariseoakorii, mõsiãreni atoko hĩtxa. Merepitipanika himakatzakariko maerekati hãkixinire auakari, ininiã hiĩto erekatxikana. Hãkixinire ereka ininiã, hĩkamakiti ereka apaka.

²⁷ —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kai auĩte iriko, ipĩkari takikoãtaã atoko hĩtxa. Mapara txĩta kasarori minapaãkapeka, ininiã mapara peerekari. Txamari, iriko ãki ipinakari api, arakapoakatakari aua. ²⁸ Iua atokokanera hĩtxa. Kãkiti uãkatai hĩte atão inakarínoka kamakani hininiua, kotxi hinopini ererini hĩtxaua. Txamari, hãkixinire ! ereri, kotxi maerekatínoka hĩkama. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka —itxa Xesosi sãkire.

Xoteo Auĩteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)

²⁹ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩkamari akauari Teoso sãkire sãpiretakanini ĩkapani. Peereri

akauari hĭkama. Hĭkamari akauari ipĭkani atāo inakarınoka kamakani ĭkapani. Txĭta himinapa akauariā. Aāui hĭtaka iuaātaā. ³⁰ Hĭtxari: “Kitxakapirĭka aātokiriakorini okana Teoso sākire sāpiretakani. Atepitika auaākamako iusaaki, konimako ate okana ninoa,” hĭtxa. ³¹ Teoso sākire sāpiretakanini okakani mekaniriakori hĭtxaua hĭte. Kotxi hĭtekara txari: “Aātokiriakorini okana Teoso sākire sāpiretakani.” Hĭte maerekati kamakani ninoa atokokana hĭtxa. ³² Hātokiriakorini mipotorikari Teoso sākire sāpiretakani okinina. Hĭte xipokapanikanako ātikaka kaikotakani Teoso sākire sāpiretakani.

³³ —Imini atoko hĭtxa. Imini anaakori atoko hĭtxa hĭte. Himisiritaākapitikako maerekani misiritikoātaā. Himitekini ! auari. ³⁴ Ininiā nisāpiretai hĭte. Niokanatapanikari hĭtemoni Teoso sākire sāpiretakani, Teoso iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini niokanata hĭtemoni. Txamari ātikaka hōka, aamina ĭpiriāmitakari nopini hĭtokakitana apanakini. Apanakinipekana hĭxirokıtata aiko Xoteo apotiitiniātaāua. Eereka hāsikatikinitana ninoa āti sitatxitimoni sikani, eereka āti sitatxitimoni, eereka āti sitatxitimoni hĭtxaāponāta ninoa hāsikatikinitini. ³⁵ Ininiā hĭte misiritaākako ĭkinika atāo inakari kamakani okiko xika. Kitxakapirĭka Apeo inakorini okapeēka. Atāo inakari kamakari iua. ĭkinimane okapekoni tikinimoni okapeēka Sakariani, Parakia ākiri. Iua Sakariani okapeēka sikakori takikoātaā takote Teoso misākiretiko aikoti āki. ³⁶ Atāopitikara nisāpiretai hĭte. Kākiti uatxa auakani apakapariko misirikaretxi ninoa erekarini okapekoni xika —itxa Xesosi sākire.

Xerosareẽ Xesosi Tiretini
(Arókasi 13.31-35)

³⁷ Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:

—Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari ! hãũiritano nota nĩkatinii. ³⁸ Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso ! auaika hĩtekata. ³⁹ Nisãpiretai. Ia õti hãtamatanoko, eereka ! hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iusaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6)

¹ Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori apoka iuamoni.

—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.

² Ininiã Xesosi:

—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Koniko kai kaikotapani ãti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19)

³ Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.

—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako. Natokopa ininiãparako

ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini? Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini õti? —itxarina Xesosi.

⁴ Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. ! Hãuiritapena apanakini misirienetini. ⁵ Kotxi apokako kãkiti itomaneri “Teoso mereẽkiti nitxaua nota,” inakani. Ninoa misirienetana itomaneri. ⁶ Hikenakopiretariko neenamatzixi ene uaimoni, õtakoxiti apaka. Iuaritika ! hĩpĩkarauatape. Kotxi auapitikako neenamatzixi. Txamari itixi xipokini õti ! apokapanika. ⁷ Ikara inakari apisapanika, ãti uãka neenamauatako ãti uãkakata. Apanakini auĩte inirimanekata neenamauatako apanakini auĩtekata inirimane pakinikata. Ætiãtaã kãkiti inikoriãriko natxi. Ætiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ætiãtaã itixi iakeẽkatakako. ⁸ Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini tsii atoko itxako iuasaaki.

⁹ —Iuasaaki hĩte maĩkaãkako, himisiritiko ãkapani. Iposo atoko oka hinaãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hĩte. ¹⁰ Iuasaaki itomaneri ! auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore. Imĩkapiritakakanako. Omanatakakanako.

¹¹ Apokako kãkiti “Nota Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua,” inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti. ¹² Kãkiti tĩretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi iarikako ikini itixitimoni. ¹³ Iuasaaki kãkiti mĩteenekiniãri misirikaretxi, imatakanapakaniãri Teoso sãkire, auapikako ãtipirika Teosokata. ¹⁴ Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkítiti

imarotniri ĩkapani. Ikara inakari auaãka atokoikarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(*Marko 13.14-23; Arókasi 21.20-24*)

¹⁵ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko ikara. ¹⁶ Ikara atoko inakari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotėia auakani, oxiratarimoni himitekako. ¹⁷ Ikara õti apokasaaki haãpoko nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini. ! Apakata haãpoko ãki hĩtii himakatzakini. ¹⁸ Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni ! hĩkanapiripe himãka hãpini ĩkapani. ¹⁹ Ikara õti apokasaaki, kamixironi, kaxitakareroni pakini iteene atatsiitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini. ²⁰ Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini õtisaaki. Hamanaãriko tomatiko õtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani. ²¹ Kotxi ikara mitekatxi õtisaaki kãkiti iteene atatsiitariko imisiritiko. Ikara õti apisa kãkiti ! imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika ! auari ikara atoko inakari misirikaretxi. Ikara mitekatxi õti napaãka atoko kãkiti ! imarotaikari iteene imisiritiko. Ikara õti apiatako kãkiti misiritiko. ²² Teoso poiãotakari iua õti ikinipoko kãkiti mapinakani ĩkapani. Ito õti ininiã, kãkiti ! auaika. Ipoiãotakari iua õti, kotxi itiretana kãkiti imereẽkini.

²³ —Iuasaakiko ãti: “Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari,” inakasaakii, ! hãuikapiri.

Ātipekana: “Ikira Teoso mereēkiti inakari,” inakasaakii, !hāuikapiri. ²⁴ Kotxi apokako kākiti paxirari kamakari, “Teoso mereēkiti hiātapakitino nota,” inakari, “Teoso sākire sāpiretakari nitxaua nota,” inakari. Ninoa kamariko posotiiretxi kākiti tsorikitaātini ĩkapani. Inirekarina kākiti Teoso mereēkini imisirienetinina. ²⁵ Hīkenakota. Nōtāikikai hīte ikara inakari apokini ōti apisa.

²⁶ —Hīte sāpiretikosaaki: “Hīkenakota. Teoso mereēkiti aiātapakiti āparaā makipakaniātaāpekarari,” hinikosaaki, ! hīsipe iuaā. Hīsāpiretikosaaki: “Iriko ākirari iua,” hinikosaaki, kona hāuikapiri. ²⁷ Kotxi nota hītari iaxitikiri nikanapiriākasaaki, ! ikara atokoni nitxa. Mēkokari atoko itxa nota hītari iaxitikiri nikanapiriākasaaki, kotxi mēkokari atokatxi pokīkinimoni imēkoka, isapitipo atokatxi ereēkokinimoni, ininiā ikinimane itikariko. Iua atokokana nota hītari iaxitikiri napokini. Ikinimane itikanoko nota. ²⁸ Aātamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ipīkari iuaātaā auini. Iua atokokana nota kanapiriākasaaki, ikinimane imarotari napokini.

Kākiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)

²⁹ Xesosi sāpirenauatapanika:

—Apikomoni nisāpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriākori napaka atoko, atokatxi piākako. Kasiri kona ponikaikako. Iōriki iaxitikero irikako. Iaxiti iōriki auiniātaā auakari iakeēkatako. ³⁰ Iuasaaki Teoso takaōtxikare auako iaxiti, nota hītari iaxitikiri kaiamapeka uai nikanapiriini himarotini ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki,

ikini kãkititi itixi auakani txiapatako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari iaxitikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini. Nitapararitika napoãkatako, kotxi ikinimane auïte nitxauako iuasaaki. Niotximerekata nikatxakaãpota.
³¹ Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako niokanatana ninitiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereëkini apotiitakani ïkapani.

Piko Mina Pirena

(Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

³² Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ïkapani. Pooïoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoï apokanapanoka,” hïtxa.
³³ Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hïtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁴ Ia nisãkire atão. Itixi auakani !ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa. ³⁵ Iaxiti xipokapitikako. ïkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi

(Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

³⁶ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti !imarotari ikara õti, nota hïtari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nirinanira imarotari.
³⁷ Nota hïtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapiriãka Noee auakasaaki atoko itxako.
³⁸ Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito ïtaniriuata. Ikara atokokanera itxa

Noee maporo āki iereētini ōti. ³⁹ Ikara apisa !imarotarina ipininina tīkane. Mokatanitika xirataātxi apoka, ikinikana xipoka itxana. Nota hītari iaxitikiri nikanapiriākasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiā iposope hīt xako.

⁴⁰ —Iuasaaki nikanapiriini ōtisaaki, ipi kiki parīkauanāta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko āti, āti kaikota itxako. ⁴¹ Ipi sito atarokiri kamakani, āto anikaākako, āto takanapaākako. ⁴² Ininiā iposope hīt xako, kotxi kona himarotari hīauīte kanapiriini ōti.

⁴³ Hīxinikariko. Kaapokori imarotaākamariko kīītiriri apokini ōti, !imakamako. !Auiritamariko kīītiriri anikiniri itii. ⁴⁴ Kīītiriri apoka kākiti miātapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiā iposope hīt xako nota hītari iaxitikiri hiātapini — itxa Xesosi sākire.

Nitiritxi Erekarī, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Arókasi 12.41-48)

⁴⁵ —Ininiā Teoso nitiriakori erekarini hīt xauako. Nisāpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua kīpitari ipatrāote sākire. Iuakara ipatrāote paniāta, apanakini initiriakori inīkatini īkapani. Isikakienatana ipatrāote nitiriakori, nipokori sikiko manapi. ⁴⁶ Iua initiri poxokoniyata ipatrāote paniātakiti iaōka ikaminiā, ipatrāote apokasaaki iposope itxa. ⁴⁷ Atāopitikara nitxai hīte. Iua patrāo paniātariko iua initiri ikinika inakiti inīkatini īkapani. ⁴⁸ Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “!Katimari ikanapiriā nipatrāote,” itxa. ⁴⁹ Ininiā apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iāta poātakanikata. ⁵⁰ Ininiā

ipatrãote kanapiriãko imiãtapakinitipanika.
 İkanapiriãko inıtiri mimarotakinitipanika.
⁵¹ İniniã ipatrãote xirokitatariko aãpitsaã.
 İposo atoko imisiritaãkako maerekanikata,
 “Erekapitikaua ate,” inakanikata. İuaã kãkiti
 txiapata, akatsatsiriıtaua ãtipirika. İniniã ikara
 nitiritxi maerekati atoko kona hıtxape —itxa
 Xesosi sãkire.

25

Tesi ãtokoroakoro Pirena

¹ Xesosi sãpirenauatapanika:

—İa nisãpirena oerekai Teoso auıtetxi ininiãua.
 Tesi ãtokoroakoro kosekari tirikapi. İsana kima-
 poriã. İãtaparina ipatrãotena. İua inapanikako
 kiınirimoni İtanorouatini İkapani. ² Sıko ãtokoro
 kiıkiterini, sıko miıkiteni. ³ Miıkiteni anikari tirikapi
 koana, txamari !anikarina tirikapiã. ⁴ Kiıkiterini
 anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiã.
⁵ İpatrãotena !katimari apokini. İniniã itaponoka
 ininiãna, imakanãtana.

⁶ —Apanıkanõka ikenakotarina: “Apokana-
 panoka. Hısapoka. Hãpiãkatari.”

⁷ —İniniã ãtokoroakoro õkitikaua, tirikapi
 iopotokaka, sa itxana. ⁸ Ninoa miıkiteni amanaãri
 kiıkiterini tirikapiãte, kotxi miıkiteni tirikapite
 oakaarita.

⁹ —Kiıkiterini apakapapiretana: “Kona.
 Tirikapiã ate nakiti ! apakata hıte İkapani.
 Ate İkapaninokara apakata. Hısa tirikapiã
 vëxtitarimoni. Hiamotariko.”

¹⁰ —İniniã ninoa miıkiteni sari tirikapiã
 iamotinina. Ninoa sikasaaki, ipatrãotena apoka.

Ātokoroakoro iposope inakani ĩroã iuakata aapokotxi ãki ĩtanorouatakari kiiniritiã. Itore totaãka.

¹¹ —Eereka ātokoroakoro tirikapiã amotakani kanapiriã. Ninoa akirita: “Patrão, patrão, pimatatakinaua itore aĩroini ĩkapani,” itxana.

¹² —Ipatrãotena apakapapireta: “Hĩsipeka. Atão nisãpiretai. !Nimarotai hĩte.”

¹³ Xesosi sãkirauata:

—Erepaniko. Iposope hĩtxako, kotxi !himarotari nota hĩtari iaxitikiri kanapiriini õti. !Himarotari amonikitauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi Āti Pakini Nitiritxiakori
(*Arókasi 19.11-27*)

¹⁴ Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka õtakoxiti ãti itixitimoni isini ĩkapani. Ininiã akiritari iniritiãkari. “Hinĩkatariko ikini nitii,” itxana. ¹⁵ Isikari iniritiã apia imaroretakari txineiro ota sĩko mio. Āti iniritiã isika txineiro ota ipi mio. Āti iniritiã poiãoka imarotakari ãtika mio txineiro ota isikari iua. Eereka sipe itxa.

¹⁶ —Sĩko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vẽtxita itxari. Ikara atoko ininiã apakaparo txineiro ota tesi mio. ¹⁷ Iua ipi ãti mio apakapakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi pakini mio txineiro ota. ¹⁸ Iua ãtika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro txineiro iua aariko ãki. Ikataro ipatrãote txineirote.

¹⁹ —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana: “Kiãtokopa hĩtxataro nitxineirote?” itxana. ²⁰ Iua sĩko mio apakapakari minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite

sikano s̄iko mio txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni s̄iko mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.

21 —Ipatr̄ote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekarı nitiritxi pitxaua. Erekarı pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniri poiãoka nisikinii. Ininiã nauiritaiko itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,” itxa.

22 —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio. Isãpiretari ipatr̄ote: “Patr̄o, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata. Apikomoni nota apakaparo ipi mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.

23 —“Erekapitikai pite. Erekarı nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote pinĩkatini. Erekarı poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini ĩkapani. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,” itxa.

24 —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari ipatr̄ote: “Patr̄o, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena, kotxi kona pite takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã. 25 Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia pitxineirote,” itxa.

26 —“Nitiritxi maerekati iareri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri nikiena, kotxi ! nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nimaparĩkauatakaniãtaã. 27 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikatari nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa.

28 Ininiã äti ipaniãta:

—“Pimakatxakariko iua mio ätika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota auakitimoni pisika. 29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko iua. Iua poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako. 30 Ia ninitiri iareri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerakitat-siriãta itsii xika.”

Ikinimane Apotiitaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi säpirenauata:

—Nota hõtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auõttxi ninakasaakia, ikinika Teoso nitiri-akorikata, niitopãkako auõttxi itopanere nopini. Peerekari iusaaki. Ikinimane paxitanoko nota. 32 Ikini uãkati kãkiti apotiitaãkako nota apisatoõ. Iusaaki nikaiarikitatanako ninoa. Soti auõte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniaua ikaiarikitatini atokokanera, nota hõtari iaxitikiri kaiarikitatana ikinimane kãkiti. 33 Pirãtxi piratakari takiniri soti auõte ikikomoni, itakiniri kapra isanaremoni, iua atokokanera nota hõtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini nikikomoni. Kãkiti maerekani nitaka nisanaremoni.

34 —Eereka nota kãkiti auõte txanako ninoa kãkiti erekarini nikikomoni auakani: “Niri sikari erekari hõtemoni. Hina. Hiiroã auõttxi nininiãtaãua. Ia auõttxi nininiãtaãua maiamatapeẽkaika hõte ikapani itixi kamikosaakipeka. 35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hõte sikakienatapekano nota. Niposonatakasaaki, äparaã hõsikapekano. Äti itixiti nĩkasaaki, hõte apakapapekano nota. 36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hõsikapekano. Namianatakasaaki, hinĩkatapekano. Kateia äki nauakasaaki,

himotikaētapekano. Ininiã hiĩroã,” nota kãkiti auĩte txanako kãkiti erekarini.

³⁷ —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko: “Apiananiri, kirisaakipa pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaakipa piposonatakasaaki, ãparaã asikai? ³⁸ Kirisaakipa ãti itixiti pĩkasaaki, aãpakapai? Kirisaakipa pimamãkanisaaki, mãkatxi asikai? ³⁹ Kirisaakipa pamianatakasaaki, anĩkatai? Kirisaakipa kateia ãki pauakasaaki, amotikaētai?” itxanonako nota.

⁴⁰ —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako: “Atãopitikara nitxai hĩte. Kãkiti poiãori, nisãkire auĩãkari, hĩtiretiniã, iusaaki nota hĩtiretini atokokana hĩtiretari,” nitxanako ninoa.

⁴¹ —Iusaaki nitxanako nisanaremoni auakani: “Hĩsipeka. Teoso misiritaiko hĩte, kotxi !hĩkĩpitari iua sãkire. Hĩsipeka arikatxi maxipokatimoni. Teoso kamari iua arikatxi, Satanasi misiritikoãtaã tĩkane, Satanasi nitiriakori misiritikoãtaã tĩkane. Hĩsipeka iuamoni. ⁴² Kotxi ninatxitakasaaki nipokori !hĩsikano. Niposonatakasaaki, ãparaã !hĩsikano. ⁴³ ãti itixiti nĩkasaaki, !hinirekano haãpoko napokini. Nimamãkanisaaki, kona mãkatxi !hĩsikano. Namianatakasaaki, !hinĩkatano. Kateia ãki nauakasaaki, !himotikaētano,” itxanako kãkiti maerekani.

⁴⁴ —Ininiã ninoa apakapapiretariko: “Api-ananiri, pinatxitakasaaki, piposonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamãkanisaaki, kateia ãki pauakasaaki, ãti itixiti pĩkasaaki, kirisaakipa ate ! apakapai?” maerekani txanoko nota.

⁴⁵ —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako ninoa: “Atãopitikara nitxai hĩte. Himanirekakanisaakiri hĩtiretiniri kãkiti poiãori

nisākire auiākari, iusaaki ! hinirekari nota hītiretini,” nitxanako ninoa.

⁴⁶ —Ininiã Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani misiritikoãtaã. Iuaãtaã ninoa misiritaãkapikako. Imisiritikona kona xipokaikako. Kãkiti atão inakarínoka kamakani auapininiika imaxipopekaniika Teosokata —itxa Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-57)

¹ Ikara inakari isãpiretaka atoko, Xesosi misãkiretana imoianariakori:

² —Híte imarotari ipi òti napaka atoko aua Páskoa inakori kiiniriti. Iua kiiniriti auakasaaki nota hītari iaxitikiri nisikaãkako nimokaiakariakorimoni. Aamina ìpiriãmitakari nopini nitakaãkako. Iua atoko ipina nitxako —Xesosi txana imoianariakori.

³ Iusaaki sasetotxi auíteakori, kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Sasetotxi auíte apiatakari Kaipasi inakori aapoko ãki apotiitauana.

⁴ Imapapiretarina Xesosi imaĩkinina ìkapani. Inirekarina Xesosi imaĩkinina apanakini mimarotakinitika. Imisãkiretakakana Xesosi okinina ìkapani.

⁵ —Kiinirisaaki ! amaĩkapaniri. Amaĩkiniãri, apanakini kãkiti naiatamaua ate —itxakakana.

Sito Kamariãro Mĩkaro

(Marko 14.3-9; Xoão 12.1-8)

⁶ Xesosi auanãta aapokotxi Petánia inakoriãtaã. Isari Simão inakori aapokomoni. Iua Simão mitxi

amianatakari, maere matati. Eereka erekapekari.
 7 Simão aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni. Ominari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki xâpoka kamariâro. Oa pakaronero. Xesosi nipokonâtakasaaki, oa sito kitakaro kamariâro ikiiâ.

8 Imoianariakori itikari Xesosi kiiâ okitakiniro, ininiâ ninoa naiataua:

—Kinirepa oa ioanatataro kamariâro?

9 Kinirepa kona ovêtxitataro? Ovêtxitaâkamaroko oâpakapamaroko txineiro ito, matxineiroteni-monikari osikini îkapani —itxakakana.

10 Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.

—Kinirepa homanatataro oia sito? Erekari okaminano notamoni. 11 Auapikanako matxineiroteni hîtekata. Kona nota auapani hîtekata.

12 Oia kitakaro kamariâro nikiiâ, nota iposope ninini nikatiko apisa. 13 Atão nisâpiretai hîte.

Teoso iokanapirena erekari sâpiretikoâtaâ ikini itixiti, isâpiretaâkako apaka oia sito kitakiniro kamariâro nikiiâ, ininiâ kâkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

*Xotasi Sari Sasetotxi Auîteakorimoni
 (Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)*

14 Eereka Xesosi mojanari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi auîteakorimoni.

15 —Xesosi nisikiniâi hîtemoni, kiripa hîte sikano nota? —itxana ninoa.

Ininiâ ninoa:

—Asikaiko trîta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.

Ininiâ îkitxitarina. 16 Eereka Xotasi iâtapari Xesosi poiãonoka kâkitikata auakasaaki, imîkapiritiniri îkapani.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

¹⁷ Pão miātiākati nikiko kiiniriti potorikini ōti, Xesosi moianariakori apoka iuamoni.

—Namonipa ate maiamatari Páskoa kiiniriti pite ĩkapani? —itxarina iua.

¹⁸ —Hĩsa sitatximoni. Nisāpiretakiti iaōka hini-tari kiki. Hāpokasaakiri, hĩtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tĩkane kaiamapeka. Ikamariko kiiniri Páskoa inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hĩtxako.

¹⁹ Ininiā imoianariakori kamari Xesosi paniātakiti iaōka. Imaiamatari ikinika kiiniri ĩkapani.

²⁰ ĩkanōkapeka inakasaaki, Xesosi imoia-nariakorikata topāka inipokotinina ĩkapani.

²¹ Inipokotakasaakina, Xesosi txana:

—Atāo nisāpiretai hĩte. Ātika hĩte sauaki mĩkapiritanoko nota.

²² Ininiā imoianariakori tsorĩkaāta. Iteene imatinaniuatana. Āti pimaāri:

—Apiananiri, atauako notakani?

Iua atokokana ātipekana:

—Apiananiri, atauako notakani?

Ikara atoko itxanātana ikinikana, ipi-maaāpotinirina Xesosi. ²³ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Ia tiitxiā notakata nikakari mĩkapiritanoko.

²⁴ Nota hĩtari iaxitikiri okaākako. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaākako. Erekariko maponaniākatika inaākamako.

25 Ininiã Xotasi kamĩkapirireri misãkiretari Xesosi:

—Koerekareri, atauako notakani?

Xesosi apakapapiretari:

—Ari, pitepitikara.

Xesosi Ìto, Iarẽka Pakini

(Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

26 Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni — itxa.

Eereka imaxinĩkitari, sika itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.

27 Eereka ikosekari iãkoanatxi iãriã auini. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni — itxa.

Eereka sika itxari iãkoanatxi ninoamoni:

—Hĩkinika hiãtariko. 28 Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ìkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. 29 Atão nisãpiretai. ! Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako hĩtekata —itxana imoianariakori.

30 Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ìkapani. Eereka isana oxiratarimoni Oriva inakorimoni.

Xesosi Sāpiretari Petro Kipatiniri Iua
(*Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38*)

³¹ Iuaã Xesosi misākiretana imoianariakori:

—Ia ĩkanōkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipi-raakori iarikitatako,

itxa Teoso sākire iōkatsopatakori. ³² Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nōkitikaãkaua atoko, nisako hĩte apisa Kariréiamoni —itxa.

³³ Ininiã Petro apakapapiretari:

—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai —itxa.

³⁴ Ininiã Xesosi:

—Atão nisāpiretai. Ia ĩkanōkati patari sākirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi āti pakinikata.

³⁵ Ininiã Petro:

—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako.

Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

Xesosi Misākiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(*Marko 14.32-42; Arókasi 22.39-46*)

³⁶ Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xetsémani inakoriãtaã. Xesosi:

—Uai hĩitopãka. Ikiraã nisako Teoso nimisākiretini ĩkapani —itxa Xesosi.

³⁷ Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuaã Xesosi tsorĩkaãnãta, imaromaxiretari. ³⁸ Imisākiretana ninoa:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana ninoa.

³⁹ Apikomoni isa, pamaka itxa, misãkireta itxari Teoso:

—Niri, atauako apakata pimakatzakiniri nimisiritiko akamoni ĩkari? Kona ninirekari natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekiniãri, ininiã nota apaka nirekari —itxari Teoso.

⁴⁰ Iuasaaki ikanapiriã ipi ãti imoianariakori auuniãtaã. Ninoa imakanãta:

—Petro, atauako kona hĩte mĩteenekari hĩtikapokotini ãto oaranoka? ⁴¹ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiĩti ! inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —Xesosi txari Petro.

⁴² Iuaĩkana isa apikomoni Teoso imisãkiretini ĩkapani:

—Niri, pinirekiniãri natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ĩkari, ininiã nikamapitikariko pinirekak-iti —itxari Teoso.

⁴³ Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni. Imakanãtapanikana. Itaponoka itxana. Kona iposotarina ikoatinina. ⁴⁴ Iuaĩkana Xesosi takanapana, iuaĩkana ikanapiriã iuaãtaãkana. Iuaĩkana misãkireta itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isãkire.

⁴⁵ Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni:

—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Nisikiko manapĩ apopeka. Nota hĩtari iaxitikiri nimĩkapiritaãka maerekanimoni nisikiko, inireẽkitina ikaminina ĩkapani. ⁴⁶ Hõkitikaua.

Masipeka. Hâtapa. Ikiraã ina nota mîkapiritakari
—itxana ninoa.

Xesosi Maïkiko Pirena

(Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

⁴⁷ Xesosi sâkirauanâtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari, apoka. Iuakata ina itomaneri kâkiti, saasara mîkani, piriri mîkani pakini. Sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa. ⁴⁸ Iua Xotasi kamîkapirireri sâpiretapekana ninoa:

—Iuapitipanikarako napitxokapaniko.
Himaïkariko iua napitxokakiti.

⁴⁹ Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.

—Ereëkai koerekareri.

Eereka apitxoka itxari. ⁵⁰ Ininiã Xesosi txari Xotasi:

—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauiritai —itxari.

Iusaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosi-moni, maïka itxarina. ⁵¹ Æti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isauaãkatari sasetotxi auñte apitakari nitiri. Itsotakakïpitatari.

⁵² Ininiã Xesosi txari:

—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. ! Pineenamauatape. Ikeekotxi himaïkiniã, ãti õti hïpinako ikeekotxi xika. ⁵³ ! Pimarotari niposotiire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiritiniãri, iusaakipeka iua iokanatariko seï mio initiriakori nota imakatzakinina ïkapani. ⁵⁴ Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sâkire iõkatsopatakori sâpiretapekari nimaïkiko tïkane ia atoko inakari.

⁵⁵ Iusaaki Xesosi misâkiretana iuamoni ïkani:

—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaïkinino ïkapani? !Kiïtirino nota. !Kikeekono nota. Ikiniõtika niitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki noerekinii hïte. Iuasaaki kona himaïkano.
⁵⁶ Ia atoko himaïkano, kotxi kitxakapirïka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatapekari ia atoko himaïkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka —itxa Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moianariakori asikari iua, miteka itxana.

Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoõ

(Marko 14.53-65; Arókasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ninoa Xesosi maïkakani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua Kaipasi sasetotxi auïte apiatakari itxaua. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitapekaua iuasaaki.
⁵⁸ Ninoa anikasaakiri Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auaãponãta. Sasetotxi auïte apiatakari aapoko takote isa. Iïroã pirikere ãki. Iitopãka Kaipasi nitiriakorikata. Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini imarotiniri ïkapani.

⁵⁹ Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auïteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ïkapani. ⁶⁰ Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !auari Xesosi okinina ïkapani.

Eereka apokana ipi aãpirena kamakani. ⁶¹ Ninoa txari:

—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti õtisaaki niposotari iuaïkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.

Kona atão ninoa sãkire. ⁶² Sasetotxi auĩte api-atakari õkitikaua.

—Kona papakapapiretatarì pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotatarì ikara atoko pikamini? —itxari Xesosi.

⁶³ Xesosi !kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte api-atakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:

—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.

⁶⁴ —Ari, iuapitìkarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamariko kãkiti itari iaxitìkiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitìkiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.

⁶⁵ Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua matsorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.

—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. ! Anirekaikari apanakini kamapiretiniri Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.

⁶⁶ Kiãtokopa atxtari Xesosi? —itxana ninoa.

—Ixika auapeka ipinini ìkapani ininiã uatxa okaãkapitìkako —ninoa txari iua.

⁶⁷ Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtari Xesosi.

⁶⁸ —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua.

Inapetarina.

Petro Kipatarì Xesosi Imarotini

(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Iuusaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. ãtokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.

—Pite Xesosi Kariréiakiri moianaripitikarai — otxari iua.

⁷⁰ Txamari iua kipatari ikinimane apisatoõ.

—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.

⁷¹ Ininiã isa pirikeri ãroãnakikomoni. Iuaã ãto ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari iua. Ininiã osãpiretana kãkiti iuaã auakani:

—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira — otxa.

⁷² Iuaĩkana ikipatari:

—Teoso imarotari iua kiki nimimarotakani — itxa.

⁷³ Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani sari Petromoni:

—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi pisãkire ipinimoni. Kãkiti Kariréiakiri sãkire atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite sãkire —ninoa txari Petro.

⁷⁴ Ininiã Petro apakapiretana:

—Atão nisãkire minakaniãua Teoso misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari iua kiki —itxama.

Iuusaakipeka patari sãkirauata. ⁷⁵ Ikara ikenakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32)

¹ Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana: —Kiãtokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxana.

² Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio Pirato inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini

(Átosi 1.15-19)

³ Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, kenakoene-takasaakiri Xesosi ipinini tĩkane, maerekax-iniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakariakorimoni okiko tĩkane. Iuaĩkana isipikaro trĩta txineiro ota pirata kamakoro sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakinimoni.

⁴ —Nota kamari maerekati. Nimĩkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua ipinini ĩkapani —itxana nino.

Ininiã nino:

—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.

⁵ Ininiã Xotasi okaro txineiro ota Teoso misãkiretiko aikoti ãki, eereka isipe ãtiãtaã. Iuaãtaã iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poriã iaxirikaua, arõka, ipĩpe itxa.

⁶ Teoso misãkiretiko aikoti ãki sasetotxi auĩteakori kosekaro oa txineiro.

—Oia txineiro kiki okiko ĩki. Ia xika ate !auir-itaãka aãpotiitiniro oia txineiro ãto txineirotikata Teoso misãkiretiko aikotiãkero. ⁷ Kiãtokopa atxataro oia txineiro? —itxakakana.

Eereka nino imarotape. Iamotarina kiki, ti-itxi kamakari kikiote, Xoteo minakaniua ikatiko tĩkane. ⁸ Oa txineiro kiki okiko ĩki xika, Xesosi okiko ĩki xika, iua akauari takauãkataãka “Arẽkatxi Akauariti” inaãka. Uatxa akiritaãkapanika iuaãtaã

“Arēkatxi Akauariti.” ⁹ Iua atoko ininiã, kitx-akapirīka Teoso sākire sãpiretakari Xeremia inakori atão txari:

Isaeo auakani iĩkitxitari trīta ota pirata kamakoro Teoso mereēkiti okiko ĩkapani.

¹⁰ Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamakarimoni, ikikiote iamotinina ĩkapani, kotxi Teoso nirekari ia atoko ikaminina, itxa Xeremia kitxakapirīka. Ininiã Xeremia sākire iaõka apopeka iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoõ

(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38)

¹¹ Iuasaaki Xesosi tima Homano auĩte Pirato inakori apisatoõ. Pirato pimaãari Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua?

—Ari, iuapitikarano —itxari.

¹² Eereka sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoĩtari Xesosi. !Kasãkireri Xesosi iuasaaki.

¹³ Ininiã Pirato txari:

—Atauako kona pikenakotatari apoĩtiniina?

¹⁴ Xesosi !kasãkireri, ininiã Pirato tsorīkaãta.

Åkixinireẽ iua:

—Kininiãpa !kasãkireri?

Xesosi Okiko Nirekiko

(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38-19.16)

¹⁵ Ikini kiiniriti Páskoa inakori, Homano auĩte sikakari átika kateia āki auakari kākiti nirekakiti. ¹⁶ Iuasaaki aua kateia āki auakari Pahapasi inakori. Ikinimane imarotari iua. ¹⁷ Itomaneri kākiti apotiitakasaakia, Pirato pimaãna ninoa:

—Īkiripa kateia āki auakari hinireka nisikakini? Pahapasikani? Xesosi Teoso mereēkiti inakorikani? —itxana ninoa.

18 Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni ixikotinirina xika.

19 Iuasaaki Pirato topākanāta kākiti misiritiko isāpiretini pakita āki. Iuasaaki ĩtanoro iokanapireta iuamoni.

—Maerekati ! pikamape iua kikimoni, kotxi ixika ! auari pokiniri. Erekari iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiā maerekaxiniretinoka nitxa —otxari.

20 Mapara sasetotxi auñteakori, kiomātxiakori pakini misākiretana kākiti iuaātaā apotiitakaniua:

—Piratomoni hĩtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokākitakariko Xesosi,” hĩtxariko —itxana kākiti.

Ininiā ninoa auikari isākirena. 21 Eereka Pirato pimaāna kākiti iuaā apotiitakaniua:

—Īkiripa kateia āki auakari hinireka nisikakini?

Ininiā ninoa akirikata:

—Pahapasira.

22 —Kiātokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereēkiti inakorima? —itxa Pirato.

Ikinikana apakapapiretana:

—Aamina ĩpiriāmitakari nopini pitokakitariko.

23 Ininiā Pirato:

—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.

Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriāmitakari nopini pitokakitariko.

24 Ininiā Pirato kona sāpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neenamauatanapanoka. Ikosekari āparaā. Arokauakotaua ninoa apisatoō.

—Na nota xikani ia kiki ipinako. Hĩte xikakara ia kiki ipina —Pirato txana ninoa.

25 Ikinimane apakapapiretari:

—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, aamariteni pakini apakapariko iua misirikaretxi —itxana.

²⁶ Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsã. Eereka isikari Xesosi isotatonemoni aamina ïpiriãmitakari nopini itokakitinirina tãkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.2-3)

²⁷ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi ninoa auite aapokomoni. Iuaã akiritarina apanakini sotatoakori, ininiã ikinimane sotatoakori ãkitari Xesosi. Inapetarina. ²⁸ Imakatzakarina Xesosi mãka. Mãkatxi põkamarari ieretaka itxarina. ²⁹ Eereka itakarina saporietã kotipiaro kamakori ikiiã. Iuako ikikomoni taka itxari aãke. Ininiã itxãkitakarina Xesosi auitetxi atoko ininiãua. Eereka ikapotoreekauana iua apisatoõ, napeta itxarina Xesosi:

—Aãuite —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auitekai pite —itxarina.

³⁰ Ikiisokarina. Iua aãke ikosekana, arikiita itxapikarina. ³¹ Inapetarina, eereka imakatzakarina mãkatxi põkamarari. Iua nakiti imãka iuaãkana ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina ïpiriãmitakari nopini itokakitinirina ïkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina ïpiriãmitakari Nopini

(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

³² Xesosi anikaãpotakasaakina, aõkitarina Sireni sitatxitikiri, Simão inakori. Ninoa paniãtari iua, Xesosi anikakiti aamina ïpiriãmitakari, anikini

Īkapani, kotxi Xesosi !iposotaikari anikiniri. Ininiã Simão anikari. ³³ Apokana Kóokota inakoriãtaã. Apanakini akiritari “Kiitãtatxi” inaãka akiritiko. ³⁴ Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinĩtxi kipixiãri, sika itxarina Xesosimoni, Xesosi iãtini ĩkapani, imakini ĩkapani. Atapixiãtaãka atoko, ! iãtari. ³⁵ Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Inaãka atoko ikamarina sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatokani apakapari Xesosi mãka. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inini tũkane. Iua txari:

Ixanakarina nimãka. Sarauatxi ikamana nimãka apakapakani imarotinina ĩkapani.

Itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka. ³⁶ Sarauatxi xipoka atoko iitopãkana. Imoiaãrina Xesosi, kãkiti manikakaniri ĩkapani. ³⁷ Aamina ĩpiriãmitakariã ikii nopini itakarina iõkatsopatakori: “Xesosi, Xoteoakori Auĩte,” itxa iõkatsopatakori. Ikara xika okaãka Xesosi.

³⁸ Xesosi takote itokakitarina ipi kiĩtiririni aamina ĩpiriãmitakari nopini, ãti Xesosi kikomoni, ãti Xesosi sanaremoni. ³⁹ Kãkiti iuaã napakani napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosi:

⁴⁰ —Pite txari: “Aiko Teoso misãkiretiko niriãka atoko, ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikari,” pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ãkiri pinakasaakia, pikatxaka. Ikara atoko itxa sãkiretana kãkiti iuaã napakani. ⁴¹ Iua atokotxikana itxana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini ikara atoko inapetarina Xesosi:

⁴² —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananitiniua. Iua Isaeo auakani auñte ininiãua, iuaka imakatzakamauako. Ikatzakiniã, ate auikari iua sãkire. ⁴³ Iua auikari Teoso sãkire. Maiãtapari. Atauako Teoso nirekari imakatzakiniri iua uatxa, kotxi iua txari: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana.

⁴⁴ Kiñtiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isãkirepiretarina Xesosimoni.

Xesosi Ipinini Pirena

(Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

⁴⁵ Apaniãxiti itixi piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.

⁴⁶ Ipi ãti pakini oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:

—Erii, Erii, aremaa sapatanii.

Ikara Epireo sãkire. Ia atatsopatakari sãkireẽ, “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?”

⁴⁷ Kãkiti iuaã auakani kenakotari Xesosi sãkire. Ninoa uãkatari akirinãtiniri Eríasi.

⁴⁸ Ininiã ãti miteka, mapoa atoko inakari iãka itxari iãriã katxioãrimoni. Aãke mapotõkire taka, isiríka itxamari Xesosi iãtini ñkapani. ⁴⁹ Txamari apanakini:

—Kona pisikapiri. Atxiñti Eríasi makatzakari iua —itxana.

⁵⁰ Iuañkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatarari ixinire Teosomoni, eereka ipípe.

⁵¹ Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiiritari kãkiti ñroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Itso-rakitakasaaki, itixi iakeẽkata. Kai mitari xoreka

iuasaaki. ⁵² Apanakini akauari xoreka. Ito-
maneri kākiti ipīkani Teoso nakitiakori iuaīkana
ōkitikapekaua. ⁵³ Osipikarina akauari. Xesosi
iuaīkana ōkitikaākaua atoko, isana Xerosareēmoni,
Teoso nakiti sitatxitimoni. Iuaā itomaneri kākiti
itikana ninoa iuaīkana ōkitikakaniua.

⁵⁴ Sotato auīte, sotatoakori Xesosi moiaākani
apaka, itikarina Xesosi ipinini. Imarotarina itixi
iakeēkatini, ininiā iteene ipīkarauatana.

—Atāopitikara Teoso ākiri itxaua —itxana.

⁵⁵ Itoro sitoākini ikira atoko atamanātari Xesosi.
Kariréia tōpa Xesosi potorikasaaki ninoa sitoākini
moianatari iua. ⁵⁶ Maria Matarena inakoro iuaā
aamina ipiriāmitakari ikira atoko auanāta apaka.
Txiako, Xosee pakini inoro, Maria inakoro iuaā
aua. Sepeteo anaakori inoro iuaā auanāta apaka.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoāo 19.38-42)

⁵⁷ Īkanōka katxineiroteri Xosee inakori, Ari-
mateia sitatxitikiri, apoka. Iua apaka Xesosi sākire
auiaākari itxaua. ⁵⁸ Isa Piratomoni. Xesosi ĩto
amanaā. Ininiā Pirato paniātari isikiko. ⁵⁹ Ininiā
Xosee anikari Xesosi ĩto. Mākatxi mataā iapirika
itxari. Mākatxi mata amaneri arínio inakoriā
iapirikari. ⁶⁰ Eereka taka itxari akauari āki. Iua
akauari amaneri, Xosee kisakakiti kai auīte iriko.
Ikamari iua akauari ipīkasaaki ikatiko ĩkapani. Xe-
sosi ĩto iriko āki itaka atoko ikakanapiritari kai
meraminapoari, itota itxari akauari iriko, sipe
itxa. ⁶¹ Iuasaaki Maria Matarena inakoro, āto
Maria inakoro apaka topākanāta akauari apisatoō.

Imoiaārina Xesosi Akauari

⁶² Iua òti sesta veira, tomatiko òti apisa. Iua òti Xoteoakori parĩkauatapitipo, tomatiko òti ima-parĩkauatakani ĩkapani. Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini sari Piratonomi.

⁶³ Ninoa txari:

—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: “Nipĩkasaaki eereka ipi ãti pakini òtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.” ⁶⁴ Pipaniãtana pisotatoneakori ipi ãti pakini òti akauari imoiainina. Imamoiaãkaniãrina, imoianariakori ĩkanõka sari iuaã ĩito ĩtirĩkinina. Ininiã eereka isãpiretarina kãkiti: “Teoso õkitikapekari iua. Iuaĩkana auãki itxapeka,” itxamana ninoa imoianariakori. Ininiã ikara misirieneretxi apiatama eereka. Mitxiri misirieneretxi poiãoka —itxarina Pirato.

⁶⁵ —Ininiã hanikari sotatoakori akauari moiaãkani tĩkane. Hĩsa. Hĩtotariko akauari sona —Pirato txana.

⁶⁶ Ininiã isana iuaã. Akauari sona iteene itotinina ĩkapani. Itakarina Pirato takaõtxikare itore nopini. Sotatoakori iuaã kaikota. Imoiaãrina akauari.

28

*Xesosĩ Iuaĩkana Auãki Inini
(Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)*

¹ Tomatiko òti xipoka atoko, tomĩko ĩkanõkapanika Maria Matarena, oa ãto Maria pakini sari akauarimoni.

² Ninoa saãpotakasaaki, katimaritika itixi iakeẽkata itapararitika. Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore, topãka itxa iua kai nopini. ³ Itoõ atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka mapoa saro

atoko itxa. ⁴ Sotatoakori, akauari moiaãkani, kikinanaãkata, ipĩkarauatinina. Irikana xitipeka. Ipĩkani atokopeka itxana.

⁵ Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misãkiretana:

—!Hĩpĩkarauatape. Nimarotari hĩte nitanãtiniri Xesosi, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori.

⁶ !Auaika uai. Teoso õkitikapekari iua. Ikara iua sãpiretpekai hĩte. Uai hina. Hãtamatarari ĩto mitxi auiniãtaã.

Ininiã ninoa atamatarari.

⁷ —Katima hĩtxako imoianariakorimoni hĩsini ĩkapani. Hĩsãpiretana: “Tuaĩkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari hĩte apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua,” hĩtxako ninoamoni. Ikara atoko nitxa nisãpirena hĩtemoni —itxa Teoso nitiri.

⁸ Ininiã ninoa takanapari akauari. Ipĩkareritikana, ieneniritikana isana. Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini tĩkane. ⁹ Ninoa mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:

—Hĩtepinini ina —itxana.

Ininiã ninoa kapotoreẽkaua iua apisatoõ, maĩkakitita itxarina.

—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.

¹⁰ Ininiã Xesosi:

—Kona hĩpĩkarauatape. Nitariakorimoni hĩsa. Hĩsãpiretana Kariréiamoni isinina. Iuaã aõkitanonako nota —Xesosi txana ninoa Mariaakoro.

Ininiã ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaãkani

11 Sitoãkini sikasaaki, ãtikaka sotatoakori akauari moiaãkani kanapiriã sitatximoni. Isãpiretarina itikakitina sasetotxi auñteakorimoni.

12 Ininiã sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua ikara ene ixinikinina ïkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atão imasãpiretakanina ïkapani apanakinimoni. 13 Ininiã sasetotxi auñteakori, kiomãtxiakori pakini txana:

—Hĩtxariko apanakinimoni: “Xesosi moianariakori apoka ïkanõka aimakasaaki. Iñtirĩkarina Xesosi ïto,” hĩtxako. 14 Hĩauñte Pirato imarotakasaakiri himakini, ininiã ate misãkiretariko iua, ininiã kona himisiritaãka himakini xika — itxarina sotatoakorimoni.

15 Ininiã sotatoakori apakaparo txineiro, sãpireta itxarina kãkiti Xesosi moianariakori ïtirĩkiniri Xesosi ïto. Ikara aãpirena iaripireta Xoteoakorimoni. Uatxa apaka ikara aãpirena auñkapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni

(*Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8*)

16 Õsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi paniãtinimoni Kariréia tõpamoni.

17 Ninoa atamatarì Xesosi. Ikapotoreëkauana iua apisatoõ.

—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.

Txamari ãtikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiãua. 18 Xesosi apoka ninoa takote, misãkireta itxana ninoa:

—Teoso txĩkitakano itixine auakani auñte nininiãua. Itxĩkitakano ïkoraxiti auakani auñte apaka nininiãua. Ininiã ikinika posotiiretxi

aua notamoni. ¹⁹ Ininiã nipaniãtai. Hĩsako ikini uãkati kãkitimoni ikini itixitika. Hõerekana ninoa nisãkire. Hĩpatxisatana nisãkire kĩpitakani niri uãkaã, imi uãkaã, Erekarı Matamatakoti uãkaã pakini hĩpatxisatanako. ²⁰ Hõerekanako ninoa ikinika nipaniãtakiti ikaminina ĩkapani. Hĩxinikariko ia. Nota ãtipirika auako hĩtekata. Hĩtekata nauiniritika itixi xipokako —itxa Xesosi sãkire.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed